EL POBLE CATALÀ

5 Cts. | PREUS DE SUSCRIPCIO sense participació a la nostra BIBLIOTECA — CATALUNYA Y NACIONS IBÉRIQUES . 4 pessetes trimestre — PAISOS D'UNIO POSTAL . . . . 9 pessetes trimestre

ANY I — Barcelona, dimars 15 de setembre de 1908 — NUM. 914

REDACCIO Y ADMINISTRACIO: RAMBLA DE LES FLORS, 14, PRAL.—TELEFON 723

PREUS DE SUSCRIPCIÓ y a un volum trimestral de la nostra BIBLIOTECA — CATALUNYA Y NACIONS IBÉRIQUES. 5'00 pessetes trimestre — BARCELONA. . . . . 1'50 pessetes cada 4 | Cts. 5

OLIS FINS

REGÁS

VENDA EN TOTS ELS COLMADOS Y DROGUERIES

CATALANA GENERAL DE CREDIT

FUNDADA L'ANY 1856

AGENCIA ENSANXE — PLASSA CATALUNYA, CARRER FONTANELLA — CENTRAL — DORMITORI SANT FRANCESC, 2 — AGENCIA DE GRACIA — CARRER MAJOR, 135

Banca-Borsa, (España y Extranger) • Coffres-Forts

Cupons • Cambi de Monedes • Obres públiques

Explèndida Cambra acorassada ab caixes de lloguer de diferentes mides y preus - Novissim model de construcció desconegut a Barcelona

INSTALACIONS COMPLETES PERA AIXECAR AIGUA

MOTORS

A GAS, BENZINA, GAS POBRE, ETZ.

Preus económics y resultats garantits. Nombroses referencies.

DAVID FERRER Y CIA S. EN CTA.

CORTS, 586. — BARCELONA

COLEGI MONT D'OR

Baixador de la Bonanova - Sant Gervasi (a 10 minuts de la Plassa de Catalunya)

Sistema tutorial.—Mètodes educatius d'ensenyansa.—Jardí de l'Infancia.—Primera ensenyansa.—Estudis de Cultura general y Comers. — Preparació pera l'Escola de Terrassa.—Batxillerat.

Obre les seves classes el dia 15 de setembre — Jardins de l'Infancia, el dia primer d'octubre

PER DETALLS Y PROSPECTES DIRIGIRSE AL DIRECTOR, D. JOAN PALAU Y VERA

CONCURSOS LITERARIS

DE

"EL POBLE CATALA,

ORGULLÓS EL POBLE CATALA DE L'ÈXIT ASSOLIT AB EL SEU PRIMER CONCURS DE NOVELES Y DESITJÓS DE SEGUIR CONTRIBUINT AL FLOREIXEMENT DE NOSTRA LITERATURA, HERMOSA AFIRMACIÓ DEL NOSTRE DESPERTAR NACIONAL, OBRE UN NOU CONCURS DE NOVELES CATALANES EN EL QUE'S CONCEDIRAN ELS PREMIS SEGÜENTS

Un primer premi de 500 ptes.
Un segon id. de 250 id.
Un tercer id. de 250 id.

LES BASES PER QUE'S REGIRÀ'L CONCURS, SÓN LES QUE A CONTINUACIÓ S'INDIQUEN:

1.ª *El plas d'admissió a comptar desde avui, terminarà improrrogablement el dia 31 d'octubre de 1908.*

2.ª *L'extensió de les noveles que entrin a concurs ha d'ésser aproximadament la dels volums de la* Biblioteca de EL POBLE CATALÀ.

3.ª *La propietat de les obres premiades serà reservada per dos anys a* EL POBLE CATALÀ, *el qui's compromet a publicarles pel seu compte en edicions de luxe y de gran circulació.*

4.ª *A més dels tres premis oferts, els senyors que componen el Jurat tenen amplies atribucions pera concedir accèssits remunerats en metàlic a les noveles que ho creguin mereixedores.*

5.ª *Les noveles qne s'enviin a concurs han d'ésser rigorosament inèdites, y no dur firma ni indicació de cap mena que reveli el nom de l'autor. Aquest, juntament ab la seva adressa, ha d'anar tancat en carpeta apart, ab el títol y lema de la novela corresponent al damunt; y*

6.ª *Les noveles concursantes, junt ab el plec tancat que aeu acompanyarles, s'han ae remetre al senyor Director de* EL POBLE CATALÀ (Rambla de les Flors, núm. 14, Barcelona), *sempre abans de la data assenyalada.*

FORMARÁN EL JURAT ELS EMINENTS LITERATS *D. Josep Pin y Soler, Don Joan Maragall, D. Ernest Moliné y Brasés* Y *D. Geroni Zanné.*

Barcelona, 10 de febrer de 1908.

DE NOSTRA COLABORACIÓ

La missió de l'esquerra

La visió deficient de les coses y de les idees catalanes està donant lloc a suposar que'ls elements genuinament avensats y lliberals se troben en palesa descomposició y sotmesos o sacrificats a l'obra y als homes dels matissos conservadors.

Es moneda corrent dir que les dretes tenen fortíssima coessió, hàbils «leaders» que manegen la Solidaritat al seu albir, grans y poderoses arrels en l'opinió y en la conciencia de Catalunya. Se atribueix a les dretes prepotencia en el Parlament, en les corporacions populars, en la vida y l'actuació polítiques. An elles se considera poc menys que entregat l'avenir patriòtic en totes les manifestacions del desplegament que ha de portar.

Si això sigués positiu y irrevocable, engendraria ineludiblement el fracàs de la resurrecció de Catalunya. No arribaria aquesta a una reconstitució nacional; no trobaria les rutes d'una feconda evolució; no posaria en joc les energíes que són necessaries pera posseir una personalitat y desempenyar un alt paper en el món. Significaria l'agotament de la nostra vitalitat colectiva, el definitiu predomini de la organisació absolutista y unitaria, la tangible mutilació del nostre esperit social, avui saturat per ideals y mogut per l'esperansa.

No són mai les dretes l'ànima inquieta de les civilisacions ni el potent motor dels pobles. No concebeixen ni pregonen les aspiracions que renoven y milloren l'estructura y la mentalitat socials. No encarnen els impulsos progressius, ni el diví descontent de que parla l'eminent economista anglès Alfred Mars-hall, al qual se deu la successiva renovació y l'esfors ascendent de la perfectibilitat humana. Elles són sempre el frè, sovint el govern, constantment la resistencia de les societats constituídes. Oposen l'estatisme al dinamisme, el «statu quo» a l'ideal, els codis a les reformes, els interessos creats a la justicia.

O no serà res Catalunya, o serà per la escomesa progressista de les seves esquerres. La seva personalitat històrica, consagrada per la naturalesa, no necessita frè, sinó lliberació. Les seves ambicions no poden xifrarse en una mera afirmació administrativa, cristallisada per l'influencia de les seves dretes. Ha de crear el seu instrument de feconditat renovadora; ha de instituir el seu matís de lliure evolució; ha d'ésser ella, en totes les manifestacions d'un esperit robust, en tots els matissos d'una mentalitat de primer orde.

Així és necessari que siguin les esquerres l'ànima y el motor de Catalunya. Se ha de desplegar vigorosament el nostre dinamisme social, aquest intens desitg de contínua millora del nostre poble. Han d'aplegarse les forses lliberals avui disperses. Es precís despertar aont dormi, enfortir aont actui, aixecar arreu l'ambició de llibertat individual y colectiva, de millorament de les nostres multituts, d'una vida cada dia més ampla y més plena. Han d'ésser els primers en el treball, els més actius y més enèrgics en l'actuació patriòtica, els més abnegats y més irresistibles per la seva empenta, aquells que representen les conquistes de demà, les formes y les institucions de l'avenir, el pas de la sumissió a l'autonomia.

Y han de trobarse les dretes en un segon terme. En quant encara defensen dinasties impossibles y èpoques mortes, han de desaparèixer. Convé que subsisteixin en quant són la representació de classes, interessos y egoismes que han de supeditarse a noves exigencies y formes de vida individual y social. Són útils a l'actuació de conjunt de Catalunya, a condició de preparar l'obediencia de les classes conservadores a les lleis de l'organisació lliberal y autonòmica. Dins la Solidaritat han de contribuir a l'aplegament y a la orientació nacional de les forses vives catalanes, a l'obra y a la política d'oposició y de combat contra l'organisació unitaria de l'Estat y dels Governs, ja que són indispensables pera assolir les reivindicacions del poble.

Solament així serà realitat de demà el nostre actual somni de redressament y resurrecció. La fallida de les esquerres no implica merament el fracàs d'uns quants homes y la definitiva desviació de la Solidaritat, sinó la mutilació y la reculada del nacionalisme. No estan únicament en joc y en perill els vells partits republicans, la jova organisació nacionalista y els grupus aont s'apleguen homes lliberals, sinó tota la representació y ab ella l'avenir de Catalunya. Abandonat el camp a les dretes, serien aviat aquestes absorvides o domades pels Governs monàrquics, altre cop senyors absoluts de la nostra patria. Y novament entregada Catalunya al poderiu y al domini dels Governs monàrquics, sería precís resignarse a la total desaparició del nostre poble y de la nostra rassa com elements diferenciats en la civilisació, com vides enaltides per un paper en el món.

La hegemonía de la dreta catalana, el seu monopoli dels interessos esperituals de la nostra societat viva, no poden constituir un bé colectiu. La llibertat no ha de venir ab aquesta tutela. Els temps vigents reclamen acció progressiva, forts estimulants de treball, invencible desitg de renovar les condicions socials y de agitar fondament les entranyes de la multitut.

O serà per la llibertat, o no serà la nostra Catalunya. O no representarà res més que una ilusió y un impossible, una mera expressió de la nostra literatura patriòtica, una ombra del passat projectada estèrilment sobre'ls nostres dies, o representarà l'esfors, y la producció y la obra d'una esquerra formidable.

Perquè pera convertir els grans ideals en obra positiva, en institucions socials, en un benefit patrimoni de llibertat y de justicia, és precís realisar un màximum d'acció dinàmica y progressiva, un vigorós y intens esfors enterament aplicat a derogar y a substituir les formes velles, agotades y injustes de l'organisació vigent.

Del mateix modo y per igual raó que Espanya està en lamentable decadencia per la selecció fortament conservadora y oligàrquica de la seva política, el predomini d'una oligarquia y una selecció conservadores seria irreparablement funest a Catalunya.

J. LLUHI RISSECH

TOT PASSANT

Una vergonya

Ara mateix acabo de rebre una carta, en la que's fan atinades observacions apropòsit de l'ensulciada de dissabte a la claveguera que s'està construint a la Ronda de l'Universitat, carta de la qual vaig a transcriuren alguns paragrafs, pera que arribin a coneixement de qui deu posar remei immediat a lo que en ella's denuncia. Diu aix

«Hi han accidents del treball que no's poden evitar, perquè son efecte de causes impossibles de preveure. Però n'hi ha d'altres que constitueixen veritables delictes per imprudencia temeraria, ja que, sigui per imprevisió, per inepcia, o per ganyoneria, s'exposa als obrers a perills que fora facilissim de fer desaparèixer, fentlos treballar en tan pèssimes condicions, que, de cent probabilitats, n'hi ha noranta en favor de una desgracia.

»Aquest és el cas de la claveguera esllavisada l'altra dia a la Ronda de l'Universitat. Pera aixamplar dita claveguera va obrirse'l carrer fins al nivell de la que ja existia, posantse les terres a banda y banda.

»Els costats del desmont varen apuntalarse ab taulons estampits; però, sense comptar que aquests taulons estaven excessivament espaiats de l'un a l'altre, apuntalaven tan sols la part superior de les parets de la rasa oberta, deixant com'l tament desamparada la part inferior, al nivell del sòl de la claveguera, o sigui allí ont era més fort el perill de una esllavisada, ja que a l'empenta dels munts de terra que s'hav a extret, s'hi ajuntava la del pes de la que feia de paret fins al nivell del carrer.

»Naturalment, en aquestes condicions l'obra, succeí lo que era fatal que succeis. No podent la part inferior de la rasa aguantar el pes dels quintars de terra que tenia damunt, cedí d'una banda, esllavissantse, no de dalt a baix, sinó de costat y de baix a dalt. Cal tenir en compte que si l'esllavisada fou sols d'una banda, és perquè de l'altra hi havia'l mur de la claveguera vella, que feu de sosteniment.

»Ara bé. Si la cobdicia de certes empreses,—que traspassen les obres obtingudes en subasta a d'altres empressaris, quedantse elles ab la comissió d'un bon tros del pressupost consignat pera les mateixes,—és causa de que'ls obrers se vegin obligats a treballar ab continua exposició de la vida, l'Ajuntament té'ls seus facultatius, encarregats precisament d'evitar que això passi, inspeccionant les condicions en que's fan les obres y denunciant els defectes y abusos que en elles observin.

»Què fan, doncs, aquests senyors facultatius? Interinament un mort y vuit ferits llensen contra d'ells una terrible acusació d'ineptitut o de deixadesa».

—Això diu la carta. Per la meva banda no hi vui afegir cap comentari.

J. POUS Y PAGÈS

Política extrangera

LA CRISI OBRERA A ANGLATERRA

El problema dels «sense feina» s'ha agravat a Anglaterra en els darrers temps. El nombre de treballadors en vaga forsosa ha aumentat molt y segueix ab marcada tendencia a aumentar més encara. Es gran el malestar dels obrers, els quals l'exteriorisen ab protestes públiques y irades, tals com la xiulada ab que dies enrera acolliren al duc de Connaugth 10,000 obrers de Glasgow.

La situació que creen als obrers les crisis industrials que paralisen les feines, és realment enguniosa. Se comprén molt bé que aqueixos grans estols d'homes sense treball, davant del drama que cadascú té a casa seva, se sentin impulsats cap a les actituts enérgiques y violentes. En el present Congrés de les «Trades-Unions» a Nottingham, un dels oradors ha concretat en termes punyents la situació dels obrers sense feina. «No's pot exigir calma, digué, als milers d'homes que no demanen més que treball y als quals se refusa alhora el dret de treballar pera viure y el dret de viure sense treballar».

Aquest conflicte que, ab major o menor intensitat, se manifesta continuament en la societat actual, és una viva y dolorosa demostració de l'injusticia y de la torpesa de l'organisació social. Hi ha casi sempre una massa d'homes obligats a restar sense fer res, y que, per lo tant, no produeixen; y aquells homes se veuen privats de lo necessari pera viure, privats d'aquells mateixos productes que ells podrien fabricar o obtenir si'ls deixessin treballar. Y això per què? En el fons, perque els instruments de producció estan acaparats per una classe privilegiada.

La gravetat d'aquest problema suggerí mesos enrera als diputats del «Labour-Party» britànic un projecte de llei que s'anomená «bill dels sense feina». En essencia, aquesta llei disposava que'ls municipis vinguessin obligats a proporcionar feina en una o altra forma als obrers que no'n tinguessin, o de lo contrari els abonessin una pensió suficient pera viure en els periodes de vaga forsosa. El govern lliberal rebutjà'l bill, per creurel irrealisable en la práctica. El ministre obrer John Burns y altres diversos obrers independents, combatiren el bill, del qual digué l'obrer Maddison que no tenia sentit comú. Els laboristes insistiren en que'l seu projecte fos aprovat; Mac-Donald, un dels «leaders» del partit del Treball, feu remarcar, entre una ovació entusiasta dels seus correligionaris, que l'aplicació de la llei, ab la qual la gran qüestió dels «sense feina» quedaria solucionada, no costaria anyalment tants diners com la construcció d'un cuirassat del tipu «Dreagnouth». La discussió fou apassionada, y acabá rebutjantse el bill del partit obrer. A conseqüencia d'aquell debat y d'aquella votació, les relacions entre lliberals y laboristes devingueren molt tivants.

Ara els obrers se queixen de que'l govern, després de rebutjar el bill dels laboristes, no hagi presentat pel seu compte una altra solució. Els municipis anglesos, per la seva banda, s'esforsen en conjurar el conflicte emprenent nous treballs pera ocupar als que no tenen feina. Peró no és fácil que puguin éser colocats tots els que ho necessitarien.

A propósit d'això diuen desde Londres a un diari extranger:

«Informes ben exactes que tenim de les millors fonts, ens permeten afirmar que si abans del comensament de l'hivern el govern no ha pres mesures d'eficacia pera resoldre el problema dels «sense-feina», la lluita social pendrá en 1909 un caràcter que encara no havia prés mai a Anglaterra».

Es de creure, no obstant, que'l govern anglés, en el qual figuren homes eminents y clarvidents com Asquith, Lloyd George y Churchill, trobará un remei al greu mal de la crisi obrera.

A. R. y V.

SUSCRIPCIO

PERA'LS PRESOS Y PERSEGUITS NACIONALISTES

	Pessetes
Suma anterior	490'90
Don Joaquim Portella	2
Don Antoni Julià	2
Don B. B	0'50
Don A Salvadó	0'50
Don P. S. R.	1'50
Don J. P. S.	1'50
Don Agustí Giralt	0'10
Don Ll. M. (Müme)	3
Don Vicens Tort	1
Don E. P. N.	1'50
Don Josep Cabeceràn Borràs (Balaguer)	10
Total.	514'50

Segueix oberta la suscripció en aquestes oficines.

SPORTULA

Londres-Roma

FELIP II—ont sia—deu estar satisfet. A la cort d'Isabel, la *Verge*, un Congrés eucarístic ajunta cardenals vinguts dels quatre vents de la terra. El món católic dona a l'aire la veu de les campanes en sò de goig. Londres, la Roma cesària d'avui, és, com aquella Roma, la gran urb hospitalaria ont tots els cultes de la terra troben una pedra pera llurs altars. Dirieu que les dues cúpules enemigues, dressades l'una com una provocació a l'altra, sota l'advocació respectiva dels dos apòstols rivals, Pere y Pau, deposen les seves velles rancunies... Signe del temps. Encara, el vell fons purista anglicà, troba un mot de protesta. Però la multitut veu ab indiferencia l'assamblea de purpurats com un romà dels dies d'August, conscient de sa forsa, veia el rite d'Isis o el de Jahvé rodejant el temple de Vesta. —Londres! Enllà de les mars, centenes de navilis apunten els canons en defensa de la nova divinitat, qui les devora totes: Britania.

En la coronació dels reis anglesos, un moment cerimonial els imposa el rebuig de la creencia en la transubstanció eucarística.—Y veieu com avui un congrés eucarístic precisament se reuneix a la capital d'Albió.—*Trasmutament* de substancies... *Coexistencia* de substancies... Hi ha, en aquest bizantinisme teològic, un bell regust d'anacrònic, com en la pompa decorativa de una tela decadent.

Mentrestant, aquest cronista guarda en el cor una admiració per la gloria d'aquesta ciutat ont un dia, en plena guerra sudafricana, se celebren *meetings* públics en favor de l'enemic; un altre dia són aclamats, al pas, els generals qui combateren els propris exèrcits; un altre dia, a Trafalgar Square, sobre el pedestal guerrer de Nelson, els àcrates prediquen l'enderrocament de tota autoritat en la metròpoli de la forsa bèlica, y un altre dia els papistes aclamen en professó pública llur ideal d'absorció vaticanista, en la terra mateixa de la llibertat ciutadana y en la patria de la sobirania popular.

FOSFOR

Notes y comentaris

L'ANULACIÓ DE LA LLEI

Es odiós, sí, peró al mateix temps curiós, lo que succeeix ab les persecucions catalanistes. Totes elles són manifestament antijurídiques, peró prenen un aire de cosa cómica, de titania de sainet, de gestes de Dioclecians d'estampa d'escola primaria, que fora cas de riure fins a desferse, si no fossin, aquests, dies de serietat.

Mentres per Calella, nacionalistes y civils representen un pas de vella comedia de contrabandistes y carrabiners, aquí's denuncia una fulla que ni ataca al rei, ni a l'exércit, ni a la patria, ni al dogma católic; una fulla que no calumnia, ni insulta, ni malparla, sinó que, fidel complidora de les máximes de Jesús Nazaré, demana un xic de misericordia, un tros de pá embolicat en pietisme pera'ls benaurats que sofreixen persecució per la justicia. El senyor bisbe de Barcelona deuria excomunicar a la justicia que així mana no siguin complides les doctrines de l'Iglesia, ¡a aquella Iglesia que feu dels seus temples llocs d'assil pera'ls delinqüents, y anava a Túnis a redimir galeots cautius!

Totes les ires fiscals damunt d'una fulla recolectora d'unes quotes mínimes y d'altres quotes máximes! En verdat que'l futur judici, no deixará l'immortal at del de Salomó. ¡Uns cupons, unes fulles de suscripció com pesse» de convicció!... Peró és que la calificació del motiu de la denuncia és el de «Apologia de delincuentes», incluint als nostres amics, firmants de la fulla, en l'article quart de la llei de jurisdiccions.

Y diu l'article quart: «L'apologia dels delictes compresps en aquesta llei y la dels delinqüents se castigaran ab la pena d'arrest major». La fulla ni esmenta tant sols els suposats delictes dels empresonats y exilats; dels tinguts per delinqüents no'n diu ni una paraula. Ont és l'apologia? ¿En el fet de recullir fondos pera socórrels? Així la caritat está limitada pel codi penal; la llei de Crist troba en les togues un obstacle. Es clar que la caritat dels catalanistes pera'ls catalanistes, té més amor, més efusió, que la caritat municipal o la que'l senyor Ossorio exerceix quan fent almoina guanya cinc céntims de cel. Mes per la quantitat d'amor al perseguit, ¿anem a establir una delinqüencia? ¿Se fa necessari obrir el codi, dedicantse a trobar un article—¡tant fácil!—pera llensar fora de la llei al delinqüent per misericordia?

Senyor governador, senyor jutge de guarda del dia 11 de setembre: Nosaltres tenim la costúm de llegir els periódics obrers, y en tots ells hem trobat y trobém llargues llistes de suscripcions pera'ls presos per qüestions socials. Y això no pot ésser apologia. Nosaltres hem vist suscripcions pera'l senyor Nakens, pera en Lerroux, pera dotzenes y dotzenes de titulats delinqüents polítics. Y alló no podia ésser apologia. Nosaltres sabem d'un patronat barcelonés pera nois presos; nosaltres hem vist les taules petitories de setmana santa, y en elles a les altes dames de les petites ciutats de Catalunya, demanar en les iglesies de les presons una almoina pera'ls detinguts, y aqueixos cavallers barcelonins, y aquestes dames catalanes, no són apologistes de cap delicte. Senyor governador, senyor jutge: encara que no és aplicable en aquest cas, vostés, fills espirituals de Jesús, hauran glosat, hauran sentit, hauran manat escriure en el frontispici d'alguna ergástula la sentencia: «Aborriu el crim, peró compadiu al delinqüent». Es Jesús el que parla, un gran home que cauria ab extraordinaria freqüencia en l'article quart, de la llei del 23 de mars de 1906!

Ab la teoria sentada pel denunciador de la fulla, se contradiu aquell esperit de la llei que tendeix sempre a afavorir al reu. Si contra'ls paranys dels enjuiciadors s'han establert les 72 hores d'incomunicació, si a les severitats de la lletra del codi s'oposa l'esperit ciutadá ab el jurat, si se relega al processat del jurament, si se implantá la llibertat provisional, ¿per qué no traslladar aquesta benevolensa jurídica, als ciutadans mateixos, respectant una beneficencia que cap llegislació, cap home, pot impedir, ni declarar subversiva?

Y hi ha més encara. El senyor Moret, en la seva circular aclaratoria de la Llei de Jurisdiccions, deia:

«...¡A sols fixarse en elles (les paraules de la llei) queda allunyada tota idea de persecució a la tendencia, de cástic a la doctrina, de delinqüencia pel pensament. No hi ha delicte més que en el fet, y en el fet definit, clar y terminant: en l'atac armat contra la Patria, en l'ultratge contra la Nació, en l'injuria o bé ofensa contra l'Exércit y l'Armada, y en l'apologia d'aquests delictes...

»...Les autoritats dependentes dels respectius ministeris que han d'intervenir en l'aplicació de la Llei, s'han de fixar desde el primer moment en les dues nocions que han presidit a la seva redacció, a saber: en la naturalesa y especialitat dels delictes que en ella's castiguen y en la clara limitació de les seves disposicions, de manera que mai puguin aplicarse a actes o ofenses que no estiguin taxativa y concretament marcats en el seu text...»

Tot això no convencerá. Se tramitará la denuncia; se sostindrá l'orde d'empresonament. Peró s'ha pensat en que anulant la llei, castigant els sentiments cristians, menyspreuant les circulars dels llegisladors, com va dir el bisbe de Cuenca a donya Blanca de Borbó, en els dies del saqueig, ni's guanyen llocs al cel ni's conserven regnes a la terra?

PEL DRET

Copiem de *La Sembra*, de Terrassa.

«Tornen a ploure sobre'ls catalans els processaments y les condemnes. A l'opressora llei de Jurisdiccions, s'hi ha ajuntat are de poc la aplicació del Codi de justicia militar a un ciutadà, per la circumstancia d'estar comprès en les reserves de l'exèrcit espanyol.

El cas és greu, per quant constitueix una pertorbació en el nostre dret civil al qual, una volta prestat el servei actiu en l'exèrcit, deurien estar únicament sotmesos els súbdits espanyols.

S'ha dit y repetit un sens fi de vegades que a Espanya, exteriorment considerada com un Estat civil y lliberal, les llibertats estan solament en el paper, y així és efectivament. La condemna den Baró, a la qual ens hem referit més amunt, constitueix una negació de la llibertat civil, fins y tant que'l ciutadà espanyol no hagi arribat als 33 anys.

Es aquest cas un precedent per l'esdevenir, que cal recordar y fer constar preferentment en la llista de les nostres reivindicacions catalanes. Per sobre de tot devem posar la defensa del nostre dret y de la nostra llibertat. Els representants de Solidaritat deuen prepararse a lluitar en el Parlament per l'integritat civil y política dels espanyols.

Catalunya contreu també una obligació ineludible y apremiant envers les víctimes d'aital anormalitat legal. Els nacionalistes que pateixen persecucions o condemnes per la defensa de Catalunya, tenen el dret d'exigirnos el nostre decidit auxili a les families llurs que deixen desamparades. S'imposa la contribució de tots els bons catalans al manteniment d'una Caixa comunal de defensa y auxilis en la lluita que tenim entaulada.

Sense dilacions, ab l'urgencia que reclamen imperiosos necessitats, deu Catalunya extendre son mantell protector als qui caiguin en la defensa seva.»

LO DE CALELLA

Un telegrama del Sr. Calvet

El diputat per Arenys, don Eduard Calvet, envià ahir el següent telegrama:

«Excmo. Sr. Presidente del Consejo de Ministros.—San Sebastián.

Con fecha de hoy comunico al señor Presidente del Congreso se sirva señalar día para explanar la interpelación al Gobierno respecto á la incomprensible conducta seguida en la persecución de ocho jóvenes de Calella que representaron una obra estrenada hace diezimueve años y que han tenido que refugiarse en el extranjero para evitar su encarcelamiento.

Esta conducta que, además de incomprensible, resulta intolerable, la han seguido también con el apuntador de la obra.

viniendo á demostrar la necesidad urgente de la derogación de la ley de jurisdicciones, que solamente sirve para encarcelar á ciudadanos honrados é imposibilita la libre emisión de las ideas, derecho reconocido en todo país medianamente civilizado.—Eduardo Calvet.»

L'hem copiat ab fruició el telegrama del senyor Calvet. A una confiansa per part nostra de que certes intolerancies estaven ben mortes, de que les severes justicies sols se produiríen davant de les extremades exaltacions, se respon ab una persecució tan sistemàtica y poc serena, el resultat de la qual no pot ésser altre que'l retorn a les velles enverinades passions.

Don Eduard Calvet sent intensament les ires nostres, les ires dels que no cobreixen el seu patriotisme ab pell d'hipopòtam. El seu telegrama està tot ell plè d'energia civilista y catalana. El senyor Maura pot veure al seu travers l'estat de molts y molts esperits que no venen silencis. La llei no és venjansa, la justicia no és persecució, l'odi político no pot portarse fins a la crudeltat ab la jovenalla que'l mateix codi declara, per edat, irresponsable, y quan s'arriba an aquests extrems, els adjectius fibladors apareixen en els telegrames dels diputats, fentsels seus, després, el poble.

Felicitem an el senyor Calvet per la seva energia. L'Alomar ho escrivia ahir:«Els uns a les tasques d'honra, a les edificacions civilistes, a les obres de llibertat; els altres a les petiteses burocràtiques, a la vida arran de terra». Y és ben lloable, ben hermós, quan en moments com els actuals, un diputat, un home, treu el pit y crida iradament.

ELECCIONS PROVINCIALS A LLEIDA

Els candidats solidaris

El diumenge vinent, dia 20, se celebraran a la provincia de Lleida eleccions pera cobrir dues vagants de diputats provincials.

Dies passats ja publicàrem la nova de que'ls delegats solidaris del districte de Seu d'Urgell-Sort havíen proclamat candidat al regionalista don Josep Ignasi Llorens. Així mateix publicàrem posteriorment un telegrama donant compte de la proclamació de candidat per Lleida-Borjes feta a favor de don Alfred Pereña.

Respecte an aquesta darrera proclamació, podem avui ampliar els detalls de la mateixa.

A les dotze del mitgdia del dissabte passat, se reuniren en una de les sales de la «Joventut Republicana» d'aquella ciutat, els delegats solidaris del districte de Lleida-Borjes ab l'objecte de proclamar la candidatura que la Solidaritat Catalana ha de votar en les pròximes eleccions de diputats provincials, pera cobrir la vagant que deixà a la Diputació la mort de don Enric Vivanco.

A la susdita reunió hi assistiren més de 70 delegats dels pobles, representant a totes les forses políticques de la Solidaritat, y els diputats a Corts senyors Macià y Moles.

En la reunió hi hagué un animat cambi d'impressions sobre l'estat del districte, expressantse'ls delegats ab tons de gran entusiasme y ardiment pera donar la batalla decissiva al caciquisme lleidatà.

Seguidament se proclamà per unanimitat a don Alfred Pereña y Reixachs, jove inteligent y coratjós, director de «El Ideal», a qui's condemnà no fa gaires dies a quatre mesos de presó per l'Audiencia de Lleida, a causa de les seves nobles campanyes contra l'arcalde caciquista d'aquella població.

El vinent diumenge, doncs, la Solidaritat lliurarà una nova batalla. Els valents solidaris de les comarques leidatanes obtindran, sens dubte, una doble y magnífica victoria. Aquesta victoria serà definitiva y representarà la mort vergonyosa del caciquisme, que fou senyor absolut un dia d'aquelles terres catalanes, reintegrades avui a la sobirania de la voluntat popular y al sentiment patriòtic de la nova Catalunya.

Els solidaris de Lleida lluitaran braument. Els seus companys de tot Catalunya esperen la nova del seu triomf total.

La Secció d'Estudis y Propaganda del Centre Nacionalista Republicà

Aquesta secció, de nou formada, ha publicat el següent manifest:

«Centre Nacionalista Republicà.—Secció d'Estudis y Propaganda.—Constituida, aquesta secció oficialment, anem a explicar la finalitat de la mateixa als consocis del Centre Nacionalista Republicà. No tractem de fer un manifest, sino de donar una explicació clara y concisa.

La secció d'Estudis y Propaganda, formada especialment per l'element jove del Nacionalisme republicá, ha estat creada pera ajudar a l'acció general del Centre Nacionalista Republicá y del Nacionalisme lliberal de Catalunya.

L'acció especial de la secció será la de fonamentar y reforsar la nostra tendencia d'esquerra ab estudis seriosos y positius sobre qüestions diverses, y espargir aquests estudis per la propaganda, degudament dirigida y planejada en tot Catalunya.

Será tema dels nostres estudis y de les nostres propagandes el Nacionalisme en sí, y en relació ab totes les demés qüestions polítiques y socials que agiten al món modern.

Pera aconseguir aquest resultat la secció, comptant ab elements valiosos, empendrá estudis sobre'l Nacionalisme en els diferents paisos mondials y a Catalunya, la seva evolució y el seu estat actual, y sobre tots els problemes d'orde inmediat y práctic plantejats en el nostre país.

Periódicament, la secció senyalará un tema a estudiar; nomenará un ponent y obrirá una informació amplia, celebrantse, si cal, debats contradictoris. Aquests debats y les conclusions adoptades seran després editats y escampats per tot Catalunya, pera la propaganda popular.

La secció organisará també conferencies y altres actes públics aquí y a fora, sempre ab un plan ordenat, pera que la propaganda obtingui resultats fructuosos.

Tots aquells medis d'acció que l'experiencia y les circunstancies aconsellin seran igualment adoptats.

En resum: els nostres propósits són aclarir y ilustrar els complexes problemes socials y polítics que tenen en la nostra terra una viva realitat.

Aquest és l'intent nostre. Si vos és simpátic y ens voleu ajudar, o si voleu intervenir en les nostres tasques, us agrairem la vostra inscripció com a soci de la secció d'Estudis y Propaganda del Centre Nacionalista Republicá de Barcelona.

Visquen molts anys.—La Junta Directiva.»

Barcelona a Saragossa

CARNET D'UN EXCURSIONISTA PER TERRES DE ARAGÓ

V VI

Intencionadament hem deixat pera una darrera crònica el parlar de l'Exposició. Jo voldria tenir temps y espai pera parlar d'aquest certamen tal com se mereix. Es un esfors realisat per Saragossa que és digne de tenirse en compte. Però no sé perquè'm sembla que l'actual Exposició Franc-Espanyola, més que un esfors de Saragossa, és un esfors realisat per en Paraiso. El poble, la massa, la multitut, de Saragossa, no sab encara que tingui Exposició. Aquella multitut, man a y bona multitut, ha passat indiferent per davant de l'Exposició sense fixarse en la seva enorme transcendencia; solament uns quants iniciats li donen tot el seu valor y entreveuen el gros benefici que pot reportar a Saragossa.

Y ara que he dit això vull explicar un fet que'm contaren, el qual prova d'una manera palpable la meva afirmació de que l'Exposició se deu més a l'esfors den Paraiso que al del poble de Saragossa.

Pera commemorar els històrics y heròics sitis, se nomenà en aquella ciutat una Junta magna, composta de més de cent persones y en la qual hi figuraven gents de tota mena y de totes categories, subdividides en comissions y més comissions.

Aquesta Junta magna havia de realisar l'obra de l'Exposició. Un dia en Paraiso tingué una iniciativa, y abans de que pogués realisarse, hagué de seguir uns tràmits llargs y inacabables. Això molestà vivament an aquell home, el qual, en un gest de despreci, presentà la dimissió del lloc que ocupava en la Junta... Però, vetaquí que abans de que aquesta hagués pogut pendre cap determini sobre la dimissió presentada, vé'l senyor Paraiso, reuneix a la Junta, y els diu: «Senyors meus, fàssintse càrrec de que la dimissió no ha estat presentada. Jo mateix la retiro. Y per lo que pogués venir, els innovo de que en lo successiu no presentaré mai la dimissió...»

D'aquell dia ensà en Paraiso obrà pel seu compte, sense tenir pera res als altres cent senyors de la Junta. Si alguna cosa s'havia de fer de molta importancia, cridava als més granats y els donava compte del projecte quan aquest estava ja casi realisat. Del Comitè executiu, fòra dels elements decoratius, un individu morí; un altre's posà malalt; un altre marxà; un altre feia lo que en Paraiso deia, y sols aquest home de voluntat, enèrgic y tossut, quedà en peu pera realisar l'obra suprema...

Lo bò del cas és que'ls altres senyors de la Junta magna no poden protestar, perquè l'Exposició ha estat un èxit.

Y ara, permeteume que, ràpidament, sense detenirnos en lloc, passem una superficial revista per l'Exposició.

Aquesta s'aixeca a la ribera esquerra de l'Huerva rondinant, damunt del Passeig de la Mina. Els terrenys que ocupa són arrendats a particulars, y mideixen més de 100.000 metres quadrats.

Els planols generals, así com els dels edificis que tenen de quedar en peu, un cop finida l'Exposició, són deguts a l'arquitecte saragossà senyor Magdalena, al qui ha ajudat molt el seu fill. Un gran arc, d'estil modern, dona entrada al clòs de l'Exposició, el qual ha estat illuminat per les diverses companyies de electricitat. A dreta y a esquerra, amples caminals condueixen a les diverses instalacions, trobantse a l'esquerra l'edifici del Gran Casino, al qual s'hi entra per una esplèndida terrassa. Una sala d'espectacles, elegant, senyora, és el tot d'aquest edifici. Mentres els catalans fórem a Saragossa, una companyia de varietés actuava en el teatre. Ademés hi ha un espaiós saló restaurant, y, al costat oposat d'aquest, una sala en la que hi «corríen» «caballitos», davant d'una ansiosa concorrencia entra la que hi havien no pocs catalans... y catalanes.

Sortim d'aquí, y al davant hi trobem el pabelló destinat a maquinaria. Mirem, y un gran nombre d'instalacions són catalanes. Así: J. Rivière y Fills; H. Péter; Roure, Bombardó y Companyia; Maquinista Terrestre y Marítima; Badía y Mañé; Companyia general d'asfalts y Portland; J. de Jarrijón; Ricard Zaragoza; Industria Elèctrica; Construccions mecàniques y elèctriques. Hi ha també instalacions biscaínes, valencianes y saragossanes. Es aquest un pabelló hermós en el qual els catalans mostren la seva gran potencialitat industrial.

Sortint se troben dos petits pabellons, l'un de l'«Acumulador Tudor», de Saragossa, y l'altre dels pares Benedictins. Artísticament res tenen de particular, y en quan a l'instalació, poca cosa de nou mostren als ulls dels visitants. Y entre aquests y el pabelló de Grans Industries, uns bonics parterres y una font més o menys rústica, ab un cupidell, també més o menys rústic, instalats per l'Ajuntament de Saragossa. Aquests parterres ab la font al mitg se troben davant del gran arc d'entrada.

Y igual que en l'anterior, també dominen en aquest de les grans Industries, les instalacions catalanes. Anem passant la vista y veiem els noms de Godó y C.ª, Hotel Ambos Mundos; G. Klein; E. Schilling; J. Alemany, S. en C.; F. Escofet y C.ª; Juliá Riera; La Hispano-Suiza; Companyia Trasatlántica.

Sortim y trobem el kioske instalat per l'amo del de Canaletes; després d'un que sempre estava tancat un altre d'instalacions de fusta, del senyor Josep Tayá, de Barcelona; més enllá, una soberba instalació dels «Altos Hornos de Vizcaya»; encara més enllá unes petites instalacions dels senyors Padró y Fill y J. Romeu Escofet, de Barcelona.

Crida l'atenció al costat dels petits pabellons citats, el que s'ha montat pera l'Exposició Mariana. Es senzill però és hermós. A l'entrarhi un se sent posseït d'una beatitut inefable. El projecte de l'edifici és degut a un arquitecte catalá: el senyor Pericas.

Les cubertes estan situades en diversos plans, lo que dona a l'edifici l'aspecte de diversos edificis. Les parets exteriors estan tallades per finestrals ab vidres de colors, lo que dona a l'interior un deix de quietut religiosa. Damunt de l'entrada s'aixeca una torra ab una creu lluminosa, que de nit s'encén de vermell. Les vidrieres reproduexen vistes del Pilar, Montserrat y anagrames de Maria.

Les parets del pis terra y del principal estan plenes d'imatges de Maria y d'objectes que a ella fan referencia. Crida la atenció una magnífica, una expléndida colecció de fotografies de quadros notables de la Mare de Déu. Al pis superior hi ha 8 banderes, de molt bones proporcions, fetes per les dames saragossanes y dibuixades ab gran exquisitesa pel senyor Pericas. Són de l'Esperansa, del Pilar, del Carme, de l'Immaculada, de la Mercé, del Roser, de Montserrat y dels Dolors. Una de les instalacions d'aquest pabelló, que més criden l'atenció, és la del senyor Montserrat, en la que hi ha quadros originals y copies, de Peruzino, Giordanni, Donatello y altres.

Se troba després, a l'altre costat del caminal y d'esquena al passeig de la Mina, l'instalació de la casa reial, de maquinaria agrícola. Es sols de planta baixa, de bon dibuix, d'elegant construcció. A l'un costat y a l'altre de la porta d'entrada hi ha ceres y l'Abundancia, que donen cert aire clássic a l'instalació, contrastant ab el conjunt de la mateixa.

Al costat d'aquesta hi ha la galeria cuberta pera maquinaria agrícola. Es ben simpática aquesta instalació: respira un deix de simplicitat encantadora. Qui en contrast més soperb que ofereix ab el Pabelló de Máquines! Catalunya, Aragó y Valencia, s'emporten la palma de les instalacions. Ara, amics, hem trobat instalacions madrilenyes. Es tot un símbol això. A Madrid, encara no s'ha sortit de l'agricultura.

Y deixem aquest pabelló, pera entrar al que sens dubte és el més important de tots els de l'Exposició: el Palau dels Museus. L'edifici és bonic, ben bonic y és un dels destinats a quedar en peu quan s'hagi clos el certamen. Tot ell és de maó, d'aquell maó groguenc aragonés y en la fatxada hi ha dos templets, potser pera ferlo clássic.

En el pati hi ha l'instalació de la casa Vilella de Reus, y la del senyor Ballarín y C.ª, de Barcelona, a més de dues no catalanes. Els senyors Ballarin hi tenen la Font den Puig, que hi havia en el vestíbul de Belles Arts, aleshores de nostra Exposició. Quina llástima que fá aquella font sense ramatge y bruta de pols!

Entrem a la sala d'orfebreria y trobem una instalació del senyor Omar, de Barcelona, que exposa uns mobles que, si no recordem malament, ja figuraren en nostra Exposició. Els senyors Doménech y C.ª hi exposen un bonic templet pera'l Sant Crist d'Igualada. L'instalació dels senyors Masriera germans, també és bonnotable, así com la dels senyors A. Berthon y Industria y Art mecánic, també de Barcelona. La Cartuja, de Burgos y els senyors L. Anduiza, S. en C., de Bilbao, exposen bones y belles coses.

Per la sala Barcelona passemhi de llarg, puig tot lo que en ella figura, ho coneixeu tots, per pertenéixer a nostres Museus.

La sala dels sitis está plena d'objectes de carácter histórc, alguns d'ells, sols alguns, de valor. Hi ha un Sant Cristófol romanic, que és hermosíssim. En altra sala de la planta baixa hi ha una instalació del senyor Montserrat, ab rics tapissos y porcellanes hermosíssimes y ab una vitrina que conté riques joies bibliográfiques, tals com les ordenances dels gremis d'aljoceqaris y boters de Saragossa, pertenéixent als anys 1391 y 1654.

En el pis principal hi ha en la sala primera, una preciosa custodia procedent del cabildo de Terol. Les sales 2.ª, 3.ª y 4.ª contenen tapissos (un d'ells, molt hermós, propietat de la Cooperativa de sastres de Saragossa), retaules, dibuixos y ventalls. Lo que hi ha que observar és la poca trassa que s'ha tingut en barrejar objectes de molt valor, ab altres que'l tenen molt reduit, casi bé nul; lo mateix que un gran desorde en la colocació dels objectes.

Y en una d'aquestes sales, no recordo prou bé en quina, hi han unes vitrines que contenen un tresor: la colecció de dibuixos que Jovellanos llegá a l'Institut de Gijón. Orrentes, Bascaráns, Goyas, hermosos, soperbs, se presenten a l'admiració dels visitants. Una cosa cal observar: molts dibuixos se presenten mutilats per una má sacrílega, sobretot els nusos els quals, per algun moral, han estat tapats per una fulla de parra.

Les sales 5, 6 y 7, són ocupades per objectes religiosos y litúrgics, alguns d'ells de gran valor. El cabildo de Pamplona hi ha presentat una arqueta hispa-árabe, hermosissima; y en una vitrina central, de grans dimensions hi figuren una multitut de creus, calzers, custodies, etc., de gran valor y hermosíssimes.

Les sales 8 y 9 contenen objectes del cabildo Catedral de Saragossa, cridant la atenció uns hermosos tapissos y una imatge Pilar de marfil.

La sala 10 és l'instalació de la Casa Reial, hermosa, soperba, expléndida. Unes armadures, unes selles, unes armes, que te quedes encantat mirántelas. Uns tapissos que se t'enduen l'ánima. Les armadures de Felip II, Carles V, Hernán Cortés, Beabdil, fan somniar y aixecar l'imaginació enlaire.

Y entrem després a la sala Goya. No volem descobrir al gran aragonés, però hem de dir que mai hem sentit tanta emoció com davant de les seves obres. Aquell Duc de Sant Carlos, aquell Marqués de Sant Adrián, aquell Ferrán VII, quina veritat y quina bellesa que respiren en la tela. Davant d'aquell retrat den Ferrán VII, un home veu tota una casa regnant que se'n va en orris! Pel pinzell den Goya, sortien a la tela, els replecs més insondables de l'ánima del monarca.

Y sortírem d'aquest edifici pera entrar al Palau de la Caritat. Seguírem les diverses sales y en totes elles vegerem les instalacions catalanes en majoria. No volem reproduir el nom de les mateixes perque serien inacabables. Entrárem després al Palau de les Escoles, seguírem una a una totes les sales: Maquinaria d'aplicació, diverses industries, mineria, llaneria y ses aplicacions, pianos y orgues, teixits, cristalleria, cerámica, etc., etc. Y no véiem un retol, sense un nom catalá, no miravem un producte que no se'ns entregués el prospecte d'una casa catalana. Sabadell y Terrassa, han pogut omplir totes dugues soles, dugues soperbes sales. Barcelona figura per arreu, poderosa.

Passém al pabelló central al que s'hi entra per la gran avinguda, estant destinat a alimentació. Allí veureu al nostre Codorniu, ab una simpática instalació; a la Viuda Quer de Reus, a un fabricant de xacolata que s'ha bastit un kiosque ab rajoles d'aquell producte... y unes amables venedors que us donen curtes, ben curtes explicacions de lo que'ls hi demaneu.

Passem després a les instalacions del Ministeri de Foment, en les que hi ha coses notables y boniques; projectes de ponts y estanys, aparells de salvaments, taules de minerals, etc.

Al costat l'instalació dels vidres del senyor Paraiso, ben notable. Després el pabelló de Fransa. Veusaquí una gent que ja sab fer exposicions. Entres en son pabelló y un aire de senyoria se t'emporta. Els objectes, desde'ls vestits de dona, coquetament elegants, fins a les máquines agrícoles, que tenen més de iankis que de franceses, passant pels automóbils; estan instalats ab un art exquisit. Aquells grans armaris contenint productes industrials, semblen vitrines pera hostetjar objectes arqueológics.

Sortim, y ens trobem ab l'instalació de jardineria també francesa. Hi han plantes ben hermoses, que lluirien en un parc senyorial, sentint el fregadís de sedes de les dames de glacil somriure y de galtes somrosades.

Veusaquí, corrent, una nota de l'Exposició. Catalunya, ha fet no un bon paper, sino que ha salvat el certamen. El cronista Xofre feia, no fa gaires dies una estatística. La crec certa y la reproduexo pera que puguí veures de la manera com Catalunya ha ajudat a Saragossa.

Así diu Catalunya té a l'Exposició un 74 per cent; Fransa, un 15 per 100 y Saragossa, un 9 per 100. El restant d'Espanya lo que queda, si queda alguna cosa.

Podem estar orgullosos de nostre triomf, ja que, al fi y al cap, aquest sols se deu a nostre treball y a nostra empenta.

XAVIER GAMBUS

Barcelona, 13-8-1908.

Un enviat del Brasil a Barcelona

El Govern del Brasil, a fi de fer conèixer y expandir la seva producció econòmica y a la vegada pera afavorir les relacions comercials entre aquell Estat y els europeus, va nomenar y ha enviat a Europa a una delegació, veritable embaixada comercial del Brasil, qual lloc central de residencia fou fixat a Paris.

Diverses sub-delegacions d'aquesta embaixada se distribuiran per els principals Estats de l'Europa, a la península italiana, a Bèlgica, a Holanda, a la península Ibèrica...

La delegació a Espanya ha sigut fixada en nostra ciutat, essentne delegat el senyor don Delfí Carles B. Silva, de qui rebèrem ahir una agradosa visita, durant la qual ens donà compte de l'importancia que han assolit el comers y l'industria del Brasil y el viu desitg d'aquell poble d'entrar en relacions ab els paisos de més forsa econòmica de la vella Europa.

Les oficines de la delegació han quedat establertes a la plassa d'Urquinaona, 1, principal.

11 de setembre al Vendrell

En la nit del diumenge darrer tingué lloc en el Centre Catalanista d'aquesta vila, una vetllada pera commemorar la data del 11 de setembre de 1714.

El saló ont tingué lloc l'acte, estava curull de públic entre'l qual s'hi comptaven no poques senyores, que donaven una simpática nota a l'acte.

L'escenari ont prengueren siti'ls oradors, aparegué artísticament adornat ab teles grogues barrades de grana, y plantes.

Els oradors que prengueren part a la vetllada, foren els senyors Ribé y Puig, de Barcelona y el digne fill d'aquesta vila y representant en Corts pel districte, don Jaume Carner.

Obrí l'acte'l president del Centre Catalanista, don Antoni Martorell, qui, després de saludar als oradors, ressenyá les diverses dates históriques de Catalunya, fent ús de la paraula, seguidament el senyor Ribé.

Comensá l'orador felicitant a l'entitat organisadora, per haver volgut commemorar tan memorable data.

Felicita al Vendrell y al districte per haver elegit diputat al senyor Carner, del qui fes un calorós elogi.

Dedicá frases galanes a les dones que assistiren al acte, fent remarcar l'influencia que deurien tenir en nostres lluites, y acabá exhortant al jovent a que treballi pera assolir les revindicacions de Catalunya.

A l'acabar el seu parlament, el senyor Ribé fou molt aplaudit.

A l'alsarse'l senyor Puig pera parlar, esclatá una forta salva d'aplaudiments.

Demana un record pera aquell poble catalá, per aquells anónims que en l'any 1714, lluitaren al costat dels capdills Casanova y Villarroel.

Explicá detalladament els dies y vicissituts que passá Catalunya després d'aquella jornada, y digué que si bé Felip V va poguer tréurens els drets y els furs, se descuidá de treurens la llengua o de cusirnos la boca, doncs mentres ens quedi la llengua sempre podrem cridar ab tot el cor, visca la llibertat catalana!

No's poden dir veritats, afegí, perque de dirles un és encausat y conduit a la presó com ferotje criminal, gracies a la llei de jurisdiccions; mes aquesta llei caurá als esforsos de nostres diputats y del poble que tenen darrera.

Una perllongada salva d'aplaudiments ressená per tots els ámbits de la sala a l'acabar l'orador.

S'aixecá pera parlar el senyor Carner, essent saludat ab una gran ovació.

Perqué celebrem el capvespre, la nit fosca d'una data trista, punt més culminant de la decadencia catalana?—comensá preguntant l'orador.—Pera recordar els fets luctuosos y pendre coratje pera treballar per un avenir de lliberació y d'autonomia.

Un home, en un moment difícil, voltat d'enemics, lluita encara que's trobi sol; prou que veu que sos esforsos són inútils, estéris: mes lluita, lluita per sa dignitat, y això que fan els homes, fan els pobles.

Tots sabem que'l dia 4 de mars de 1874 en aquesta vila's lluitá contra'ls carlins y que aquella lluita era inútil, que tard o d'hora tenien que rendirse'ls sitats. Se feren víctimes, se vessá sang; mes aquestes víctimes y aquesta sang restaran per sempre en nostra pensa y faran que'l sacrifici no sigui inútil.

La lluita del 11 de setembre de 1714, fou també una lluita inútil, mes fou santa.

Si no hi hagués hagut víctimes, si'l poble hagués esperat manso la mort, no hauriem aixecat aquest moviment de revindicació.

Seguidament feu un resum de nostra historia, desde'l sigle XIV al XIX, treientne ensenyanses y fent veure les causes eficients del decandiment polític de Catalunya y les que han determinat el seu actual ressorgiment.

D'aquétes darreres, esmentá'l nostre progrés industrial, fill d'un treball actiu y constant.

Afegí a continuació que'ls temps que corren són propicis a nostres aspiracions y que'l pervindre está en nostres mans.

La nostra tasca a fer, aná dient, és gran, perque si comparats ab el reste d'Espanya som alguna cosa, no ho som comparats ab els demés pobles del món.

No tenim escoles y cal ferne pera conquerir así la nostra dignificació espiritual, económica, social y política, qui'ns dongui capacitat davant dels pobles civilisats.

Després pintá tal com ell la veu la Catalunya de l'avenir ab catalans lliures, ab escoles que irradíin civilisació, ab municipis moderns que fassin nostre benestar y siguin penyora de la personal llibertat.

Tingué un inspirat paragraf enaltint la tolerancia y dient que totes les idees, de bona fe professades, són dignes de respecte, y per aixó cal practicar el principi de tolerancia y respecte mutual.

Afegí que'l problema social era explotat pels mercaders de la política, fentne son arma de combat pera servirse de les masses. Feu remarcar la trascendentalitat d'aquest problema, afirmant que al proletariat no pot tenirsel allunyat de nostres reivindicacions, puig sense ell és impossible lograr l'autonomía de Catalunya y el triomf de les doctrines nostres.

Acabá fent vots per no tenir que celebrar més aquesta data trista, cosa, digué, que será quan els catalans haurem assolit l'integral autonomía de Catalunya, el monument més gran que perpetuará la memoria dels homes del 1714.

Y's clogué l'acte ab breus paraules del senyor president, que no pogueren oirse, per l'ovació grandiosa feta al senyor Carner a l'acabar són magistral discurs.

El públic abandoná'l saló entusiasmat, felicitant molts al senyor Carner y demés oradors.

⁂

Després de la vetllada, quan una part del públic havia desallotjat el local, els eminents artistes vendrellencs, Casals, violoncellista y en Socias, pianista, executaren algunes sardanes originals, mentres un improvisat chor cantá «El Plany» y «L'Emigrant». Aquesta segona part íntima de la vetllada, acabá ab el patriótic cant d'«Els Segadors», que tots els concorrents entonaren a peu dret.

Acció autonomista

Aplec Nacionalista Català

Dissabte vinent, a les 10 de la nit, se celebrará en l'estatge d'aquesta entitat (Universitat, 83), una vetllada literar a mu sical a benefici de l'Associació Catalana de Beneficencia.

En la part artística hi pendran part la senyoreta E. Monsó y els senyors Capmany, Zarzuelo, Martí Torrents, Zanni y Buxó y un quintet, el qual tocará sardanes y altres balls a l'acabament de la festa.

Ademés, hi pendran part el Dr. Pla y Armengol, en representació de l'Associació Catalana de Beneficencia y un delegat de l'U. C., els quals pronunciaran parlaments.

Orpí

Ha tingut lloc en aquest poble l'inauguració de l'entitat catalanista «Centre Catalá», ab un important miting de propaganda.

Obrí l'acte'l president de l'entitat que se inaugurava, qui la cedí al que ho és del Centre Autonomista d'Igualada.

Parlá després don Josep Valls, qui censurá la desastrosa gestió dels governs centralistes, posant en evidencia el desconeixement que tenen de les necessitats dél poble al qui flagellen ab lleis que' trastornen en lloc de millorar llur condició. Acabá son enérgic parlament ab un ¡Visca Catalunya! que fou entusiastament contestat.

Don Joan Bas y Jordi feu un acabat elogi de l'actitut de l'arcalde d'Orpí, en la reunió tinguda fa poc a Igualada pera la discussió y aprovació del pressupost dels gastos de la presó, traientne algunes atinades conseqüencies que li valgueren forts ap'auditments.

Don Pere Mussóns disertá sobre'l nacionalisme, combatent admirablement la llei d'alcools feta per un ministre—diu—que ha estudiat l'agricultura no pera remeiarla, sinó pera aplicarli impostos. Se lamentá de l'abandó ab que'ls governs tenen la ensenyança agrícola y el problema de la exportació vinícola.

Tingué paraules de sincer companyerisme per en Baró de Figueres, els perseguits de Calella y altres exilats.

Acabá son discurs dirigintse a les dones alli presents, recordantlos que si com a mares ensenyen a sos fills desde petits el Pare-Nostre, com a mares catalanes tenien d'ensenyarlos també son amor a la Patria.

Finalisá l'acte don Joan Dalmau, qui digué que no era'l naixent Centre Catalá d'Orpí una societat aillada, sinó una part del conjunt de forses autonomistes del districte, de la mateixa manera que tampoc aquell miting era un senzill acte de propaganda catalanista, sinó la continuació de la l'arga tasca que esta realisant el Centre Autonomista d'Igualada que no's concreta en portar diputats al Congrés y a la Diputació, sinó en fer tot lo que puguí pera contribuir a la catalanisació de Catalunya.

Fuetejá als qui no sentint en son cor l'escalf de cap ideal, intervenien en la política sols pera satisfer ambicionetes de banderia y pera millor servir als continuadors de la política absorvent y centralista comensada per Felip V. Al fer mención de les lleis que més ens han flagellat, combat l'impost de drets reials y l'impost de consums. Defineix el concepte d'Autonomia y diu que'l triomf de Solidaritat és el triomf del Catalanisme, perque en essencia lo mateix se proposa un que altre moviment. També té paraules d'elogi per l'arcalde d'Orpí per sa conducta en la votació de l'escandalós sou de 300 duros que venia cobrant el metge de la presó, encoratja als electors pera que sápiguen conservar en l'administració de llurs cabals a homes com en Sardá y altres que tenen demostrades bones condicions. Fa una llenyera descripció de l'importancia y situació del caciquisme en aquest Districte y acaba entre aplaudiments el seu discurs oferint el concurs del Centre Autonomista de Igualada en tot alló que sigui profitós per Orpí, pel Districte y per Catalunya.

Al miting hi havia representació de Carme, Espoya y la Torre y una entusiasta adhesió de Capellades.

Informació política

La Junta municipal del partit d'Unió Republicana ha celebrat sessió baix la presidencia del senyor Layret. Després de tractar de les próximes eleccions municipals, se pengueren els següents acords:

Legalisar les juntes municipals de districte; sancionar els acords referents a la oficina electoral; no admetre més centres, considerantse ja en periode d'eleccions; enviar un telegrama a l'Azcárate, adherintse a l'homenatge que se li tributá a Gijón, y celebrar ab diversos actes el 29 de setembre, autorisant a la comissió de propaganda pera que formuli el programa.

DEL TERRORISME

En Melich, en Cuyas y en Blanch

En Melich

Davant del jutge especial, senyor Ibáñez, varen prestar declaració, sis veins d'Hostafrancs, amics de la familia Melich. Sembla que les manifestacions dels declarants no tingueren cap interés, limitantse a donar informes sobre la familia del detingut y sobre la vida que portava aquest.

A totes aquestes actuacions hi va ésser present el fiscal de S. M. senyor del Valle.

Després celebraren diverses conferencies els funcionaris policiacs y judicials que intervenen en aquest assumpte: primer fou una del senyor Ibáñez ab el quefe superior de policia senyor Diaz Guijarro y en Tressols; després el senyor Ibáñez ab el fiscal, etc., etc.

—Encara no han emés informe els metges forenses senyors Vilarrasa y Martinez que varen visitar an en Melich, no pera regoneixe les seves facultats mentals, sinó pera informar sobre'l seu estat de salut corporal. Es aquesta, una de les diligencies que's mana practicar casi sempre, pel jutjat en assumptes d'importancia.

—Ara, segons resulta, en Melich diu que li varen entregar la bomba pera que la posés en l'orinador de la Rambla, en un pis del carrer de la Cadena.

En Melich va donar, fins y tot, el cognom d'un dels individus (ara ja no és, com al comensament, un «senyor» sol) que li varen entregar la bomba.

La policia ha fet algunes recerques pera veure si trobava als esmentats individus, peró per ara han resultat totes infructuoses.

Malgrat això, un alt funcionari no creu que siguin «misteriosos» aquest individu o aquests individus. Ja ho veurem.

—Se deia ahir que'l germá y els pares den Rull no seran trasladats als penals que han sigut distribuits, fins y tot que s'evacuin algunes diligencies, encaminades a provar si existeix o no alguna relació entre la familia Rull y en Melich.

Se deia també que en Melich será regonegut en roda de presos, pels empleats del cementiri de S. Gervasi pera veure si regoneixen an en Melich a l'individu que, segons van declarar dits empleats, acompanyava an en Blanch y en Cuyás, quan aquests entraren en aquell lloc, com hem explicat anteriorment diverses vegades al parlar de les diligencies sumarials introdides contra'ls dos darrers. Recordaran també, nostres llegidors, que tant en Blanch com en Cuyás, negaren rodonament l'afirmació dels empleats del cementiri de Sant Gervasi, de que anessin acompanyats per ningú.

En Cuyás y en Blanch

Davant del jutge de Marina senyor Pasquin varen declarar ahir diversos testimonis, alguns dels quals sembla que feren declaracions de molta importancia.

Entre'ls testimonis d'ahir ha donat declaració la que diu ésser cunyada den Cuyás.

Res en absolut digué'l jutge sobre la marxa del procés, peró'l senyor Pasquin no podia amagar una certa satisfacció demostrativa de que les coses marxen per bon camí. Al preguntarli no sal res si realment tot marxava bé, ens ha respost que «molt malament... pels processats».

—Ahir a la tarda fou aixecada l'incomunicació als dos processats. Tot seguit, en Blanch fou visitat per la seva dona.

Festes y sports

Les festes de la Mercè

Llista de suscripció:

Suma anterior, 26.347'00 pessetes.

Ignaci Ferrer, 2'50 pessetes.—I. B. 1.—Francisco Esclusa, 1.—Pere Sastre, 5.—Joan Martorell, 5.—Tomas Sancho, 5—Lluis G. Torrents, 5.—Fills de Ignasi Serra, 5.—M. Altayó, 5.—Ferran Carau, 10.—Pere Pujol, 10.—Joan Enric, 10.—J. R., 5.—Francisco Pont, 5.—Josep Seijas, 5.—Joan Llopart, 10.—Pau Artigas, 5.—Josep Rosell, 2.—Josep P. Serra, 2.—Emili Cabanas, 2'50.—Agustí Estrada, 2.—Josep Tornet, 1.—Anton Rodon, 2.—Alexandre Cadira, 5.—Pere Palet, 5.—J. Mestre, 5.—Francisco Monseny, 2.—Miquel Borubehy, 3.—J. Colomé, 5.—Joaquim Farrig, 5.—Pere Masdeu, 10.—Francisco Bordas, 2'50.—Martí Vilabella, 2.—Joaquim Valls, 1.—Jaume Garriga, 5.—Pere Traval, 2.—Genis Inglés, 10.—Marcelí Permanyer, 3.—Miquel Allueva, 1.—Joan Sabat, 2.—Dalmau Montero, 10.—S. Abadil, 5.—Teresa Artigas, 5.—Mariano Hortet, 10.—Modest Mestres, 5.—Antoni Serra, 10.—Manuel Boix, 5.—President Sindicat protector del T. N., 20.—T. Casarramona, 5.—L. Boquet, 10.—Armengual y C.ª, 10.—Moliner, germans, 10.—Salvador Freixedes, 5.—Mariano Sabadell, 5.—Pere Simó, 2.—Joan Ibernon, 2.—Magdalena Brunet, 2.—Café restaurant Suís, 100.—Pantaleoni, germans, 100.—Circul de Ultramarins, (2.ª partida), 100.—Bulbena y Vidal, 10.—E. M., 15.—Bernard lebres, 20.—L. P., 5.—Regels y Vila, 5.—Maria Debabé, 5.—Joaquim Aymá, 5.—Miguel Serra, 5.—Mingrat y Romeu, 10.—Francisco Balaguer, 5 pessetes.

Suma a seguir, 27.027'50 pessetes.

INFORMACIO DE BARCELONA

Carnet d'avui. — *A les cinc de la tarda:* Sessió de primera convocatoria a l'Ajuntament.

Boletin Oficial. — El darrer publica les següents disposicions:

Circular de l'Administració d'Hisenda als arcaldes donant instruccions sobre la recaudació de cèdules. Circular de la Junta provincial d'instrucció pública prorrogant fins al 25 el plas pera remetre propostes pera optar als premis que s'han d'adjudicar ab motiu de la festa escolar. Relació d'escoles vagants. Altres disposicions de menor interès y providencies judicials.

La casa productora de l'«Emulsió Verges» adoptada pel primer dispensari antituberculós de Catalunya ha publicat y reparteix als seus clients uns llibrets de notes y unes postals anunciadores.

Sant d'avui: Sants Nicomedes y Valerià.—*Sant de demá:* Sant Rogeli, m.

Vida municipal

Avui se reunirá la comissió Mixta de la Reforma pera parlar de l'emissió de nous bonos.

El governador civil ha concedit un nou plas a l'Ajuntament pera que informi sobre'l projectat metropolitá que té d'unir el port ab Sant Gervasi y respecte la grossa trascendencia del qual, cridá l'atenció en una passada sessió don Pere Rahola.

Estatística demográfic-sanitaria, corresponent al mes d'agost passat: Febra tifóidea, 42; verola, 7; sarampió, 10; coqueluche, 10; difteria y crup, 17; grippe, 2; tuberculosis, 113; sífilis, 3; altres generals, 63; total, 267. Malalties del sistema nirviós y dels órgans dels sentits, 160; id. id. aparell circulatori, 121; id. id. aparell respiratori, 105; id. id.

quefe de la secció de clavegueres senyor Custá, que inspeccioni totes les que se estan construint, pera veure si'l treball se fá ab les degudes condicions de seguretat.

Ha sigut destituit un municipal del districte IV per faltes graves comeses en la imposició de multes.

Haventse denunciat que una barraca del carrer d'Entensa, ont s'hi albergaven pobres y malalts de tota mena, y que havia sigut feta tancar, tornava a prestar servei, l'arcalde ha donat ordes terminants pera que no s'hi permeti entrar en absolut a ningú.

L'arcalde ha fet entregar 10 duros a la viuda del obrer Guillen, mort a conseqüencia de la ensolciada de la Ronda de l'Universitat.

A més, li ha ofert posar al seu nen en un alberc municipal.

Contestant a indicacions d'un diari, ens han dit a l'arcaldia que si no's tiren a terra més cases de Reforma, és degut a que no tots els proprietaris donen les facilitats degudes, devent la comissió lluitar ab certes exigencies.

Lletres y arts

Dintre de pocs dies se publicaran els cartells de la segona serie de concerts que tindran lloc, desde'l dia 10 al 30 d'octubre, en el Pálau de la Música Catalana.

En aquests anomenats «Concerts de tardor» hi pendran part artistes de gran valúa. Comensarà, ab dos concerts, el nostre genial artista en Pau Casals, celebrat violoncellista, al qual acompanyarà el notable pianista en Benvingut Socias; interpretaran programes ver tablement interessants. En Socias va debutar fa poc, en la temporada passada, a Paris, ont obtingué un èxit indiscutible. Seguiran després el famós organista y erudit musicògraf alemany Schueitzer, qui, ab la cooperació del famós tenor, també alemany, Walter, donarà un interessantíssima sessió consagrada a Bach y Haendel. Per la seva part, l'Orfeó Català treballa estudiant un programa que donarà a conèixer en aquesta propera tanda de concerts, en els que hi pendrà part també una nodrida orquestra.

Del Govern civil

El senyor Ossorio va anar ahir al matí a ensenyar al capità general senyor Linares les diferentes oficines y dependencies de la policia de Barcelona.

Varen recórrer la casa de la Quefatura, el local habilitat pera l'esquadró, la nova Escola de policia y les delegacions de la Concepció y les Dressanes.

Ahir va estar a visitar altra vegada al senyor Ossorio, l'ex-governador de Lleida y actualment electe de les possessions espanyoles al Golf de Guinea, senyor Centaño.

Vàrem preguntar al senyor Ossorio si sabia si el senyor Centaño s'embarcaria aviat pera anar a pendre possessió del seu nou càrrec, y ens respongué que no, que encara n'hi ha per dies, puig l'esmentat senyor demà marxa cap a Madrid; després anirà a entrevistarse ab el senyor Maura y, per fi, tornarà a Barcelona, ont encara, abans d'embarcarse, s'hi estarà alguns dies.

El senyor Ossorio ens digué ahir que aquests dies s'està ocupant d'un assumpte que té molt d'interès pera Barcelona: el dels dipòsits d'escombraries, dipòsits que, com se sab, foren trets d'Hostafrancs y portats a Hospitalet.

Però com sigui que l'inspector provincial de Sanitat va denunciar al senyor Ossorio que l'existencia d'aquells dipòsits constituia una menassa pera la salut pública a Hospitalet, el senyor Ossorio va demanar a l'arcalde d'aquell poble que informés sobre'l cas, havent respost l'esmentat arcalde que si bé és veritat que'ls dipòsits afavorien les terres, constituint un excelent adob, era certa, realment, l'existencia del perill exposat per l'inspector de Sanitat, per lo que l'alarma és gran en tota la vila.

En vista de tot això, el senyor Ossorio ha parlat de l'assumpte ab l'arcalde de Barcelona, senyor Bastardas, y reunirà aviat a la Comissió d'Higiene de la J. Provincial de Sanitat pera veure si's troba'l medi d'esterilisar les escombraries.

El senyor Ossorio ha oficiat també al arcalde d'Hospitalet pera que reuneixi a la Junta municipal de Sanitat d'aquell poble, a fi de tractar del mateix assumpte.

De tots modos, al dir del senyor Ossorio, l'assumpte és molt important y complexe, puig treient els dipósits d'Hospitalet y traslladantlos a un altre poble no s'hi guanyaria res, perquè aleshores el perill fóra a l'altre poble, y també perquè l'Ajuntament de Barcelona se negaria a admetrels altra vegada dintre del terme municipal de la ciutat.

A més de que les escombreries han donat lloc a una veritable industria, de la qual ne viu molta gent, y de que afavoreixen molt la producció agrícola d'Hospitalet.

Per una part, doncs, s'ha de lluitar ab «interessos creats», per l'altra pera la salut pública... Realment el problema, com digué el senyor Ossorio, és complexe y important.

Lo millor al nostre entendre—y en això coincidim ab el senyor Ossorio—fóra trobar el medi d'esterilisar les escombreries.

Mitg en broma, mitg en serio, un company va preguntar al senyor Ossorio: «Y, doncs, quan se'n va a jurar? Perquè els corresponsals de Madrid ho donen tant per fet això de que vostè serà ministre, que cada dia ens escriuen dientnos que estem alerta y vigilem totes les anades y vingudes de V. E.».

El senyor Ossorio respongué an això, mitg rient també, però tot satisfet al veure que fins la gent el creu «ministrable»:

«Diguin an els seus corresponsals a Madrid, que no's preocupin d'aquest assumpte, puig no hi ha res de lo que's creuen. El Govern del senyor Maura me va enviar a Barcelona a complir una missió. Ja la vaig complint, però la tasca és llarga. Així és que, si no ve res de nou y mentres tingui, com ara, la confiansa del Govern, el meu lloc d'honor és a Barcelona».

Al sortir del despatx del senyor Ossorio, uns ab altres ens preguntàrem: «quina és aquesta missió o aquesta tasca que'l senyor Ossorio ha vingut a realisar a Barcelona y encara no'ns haviem adonat?»

Casi tots, emprò, convinguerem en que deuria ésser el posar en pràctica, en aquesta «provincia» la llei d'Administració local... si és que arriba a ésser llei.

*** Máquina de sumar nou model, sólida y económica .Archs, 6.

Ahir a la tarda se reuní, baix la presidencia del senyor Ossorio, la Comissió organisadora de la propera Festa escolar, continuant la preparació de la solemnitat.

Al vespre va rebre'l senyor Ossorio la visita de l'arcalde de la Pobla de Lillet, y en acabat va anar a la barriada de Sant Gervasi que, com se sab, celebra aquests dies la seva festa major.

Tribunals y Jutjats

Les diligencies judicials per l'enfonzament de la claveguera de la Ronda de la Universitat han correspost al Jutjat del Hospital, escrivania del senyor Ríos.

El jutge, senyor Mazaira, y el criminalista, senyor Fort, estigueren tot abans de ahir treballant en l'instrucció del sumari.

Diu el senyor Mazaira que apurarà tots els recursos de que pugui disposar pera depurar si del succés toquen responsabilitats pera algú, y si així és, exigirles.

Els ferits de resultes de la desgracia van millorant y se troben en estat satisfactori.

El jutge instructor de la causa ab motiu de la denuncia de la fulla de l'Associació Catalana de Beneficencia, és el del districte de l'Audiencia, el qual ha cridat a declarar an alguns testimonis.

De la Diputació

La Comissió provincial ha despatxat els següents assumptes:

Subasta de material pera la conservació de la carretera de Vic al cap de la provincia de Girona, en direcció a Sant Hilari.

Reclamació dels certificats de cárregues de les finques que han d'expropriarse a don Josep Parera y Crous, y a donya Dolors Castellar, pera la construcció de la carretera de Sant Llorens Savall a La Garriga.

Id. id. a donya Francisca Soler, don Joaquim Cassá, donya Rosa Xicoy, don Josep Torrent, donya Teresa Nicolau y don Salvador Maresma, pera la carretera de Cornellá a Fogás de Tordera.

Prórroga demanada pel contractista de acopi de material pera la conservació de la carretera de Santa Maria de Palautordera a la de Caldes de Montbui a Sant Celoni.

Autorisació pera edificar en terrenys llindants ab carreteres provincials.

Instancia de l'arcaldía de Sarriá, demanant que's susciti competencia a l'autoritat judicial pera que deixi de conéixer en la demanda de don Heribert J. Alemany, ab motiu d'haver sospés l'explotació de la dita mina «Grott».

*** La casa més barato y millor assortit de máq. afeitar. Daguería Grau. Jaume I, 17

D'Instrucció

A les escoles de nit pera obrers y artesans que té establerta fá molt temps L'Associació de socors y protecció a la classe obrera y jornalera, al carrer de Lladó núm. 4, tots els dies feiners de dos quarts de nou a dos quarts de deu del vespre a comensar desde'l 16 del corrent, hi estará oberta la matrícula a les següents classes:

Dibuix decoratiu aplicat a les arts y industries, Dibuix de figura, paisatge y model, Dibuix linial ab nocions de Geometria y lectura, escriptura, Gramática y Aritmética.

El curs comensará el primer d'octubre, donantse les llissons de les vuit a dos quarts de deu del vespre.

La Junta Directiva d'aquest benéfic institut desitjosa de posar l'ensenyansa al nivell dels avensos moderns, ha adquirit pera'l vinent curs una escullida colecció de models d'entre els millors y més nous que han publicat les més importants cases extrangeres.

El «Boletin Oficial» publicava ahir el següent anunci provinent de la Secretaria de la Junta Provincial d'Instrucció Pública:

«Para los efectos de su provisión interina y en cumplimiento de lo dispuesto en el artículo 23 del Real decreto de 20 de Diciembre de 1907, por el presente se hace público que han quedado vacantes las Escuelas públicas siguientes:

Escuela elemental de niños de Cánoves, con 625 pesetas de sueldo.

Escuela elemental de niños de Masias de San Hipólito de Voltregá, con 625 pesetas de sueldo.

Escuela elemental de niños de Bagá, con 625 pesetas de sueldo.

Escuela elemental de niños de Berga (Auxiliaría), con 625 pesetas de sueldo.

Escuela elemental de niños de Santa Margarita de Montbuy (sustitución), con 312'50 pesetas de sueldo.

Escuela elemental de niñas de Fonollosa, con 625 pesetas de sueldo.

Escuela elemental de niñas de Mura, con 625 pesetas de sueldo.

Escuela elemental de niñas de San Feliú Saserra, con 625 pesetas de sueldo.

Escuela elemental de niñas de Fogás de Monclús, con 625 pesetas de sueldo.

Escuela elemental de niñas de Masías de San Hipólito de Voltregá, con 625 pesetas de sueldo.

Escuela elemental de niñas de San Andrés de la Barca, con 625 pesetas de sueldo.

Escuela elemental de niñas de Cañet (Badalona), con 625 pesetas de sueldo.

Escuela incompleta de niños de Montmajor, con 500 pesetas de sueldo.

Escuela mixta para Maestra de Orsavinyá, con 500 pesetas de sueldo.

Escuela mixta para Maestra de Gisclareny, con 500 pesetas de sueldo.

Escuela mixta para Maestra de La Nou, con 500 pesetas de sueldo.

Escuela mixta para Maestra de Masanés (Saldes), con 500 pesetas de sueldo.

Escuela mixta para Maestra de Saldes con 500 pesetas de sueldo.

Escuela mixta para Maestra de San Quirico de Safaja, con 500 pesetas de sueldo.

Escuela mixta para Maestra de Santa Maria de Oló, con 500 pesetas de sueldo.

Escuela mixta para Maestra de Castellcefels, con 500 pesetas de sueldo.

Escuela mixta para Maestra de Brull, con 500 pesetas de sueldo.

Escuela mixta para Maestra de Olivella, con 500 pesetas de sueldo.

Escuela mixta para Maestra de Orrius con 500 pesetas de sueldo.

Escuela mixta para Maestra de Vallcebre, con 500 pesetas de sueldo.

Escuela mixta para Maestra de Tagamanent con 500 pesetas de sueldo.

Los Maestros que aspiren á ser nombrados para desempeñarlas, presentarán en esta oficina los días laborables de doce á trece, su instancia, dirigida al Excelentísimo Sr. Gobernador Presidente de esta Junta, acompañada de la documentación necesaria para solicitar tales cargos, en el plazo de cinco días, que empezaran a contar desde el siguiente de la publicación de este anuncio en el «Boletin Oficial».

Barcelona 10 de Septiembre de 1908. —El Secretario, Rafael Vidal.»

Fets diversos

A dos quarts de set d'ahir al matí, Concepció Font, de 30 anys, soltera, habitant al carrer de Fontanella, 17, tercer, primera se llensá per una galeria interior, caiguent al terrat del pis principal.

La pacient se produí contusions en totes les parts del còs y fractura del bras dret, essent son estat greu. L'assistí el metge de la casa, doctor Puig. Sembla que la suicida no té completes les facultats mentals.

Algun diari d'ahir a la nit assegurava que la senyoreta Font havia mort.

ANUNCIS OFICIALS

SOCIETAT ANÓNIMA FOMENT D'OERES Y CONSTUCCIONS

Acordat pel Consell d'Administració el repartiment de 15 pessetes per acció a compte del dividendo corresponent al exercici actual, se participa que desde'l dia primer d'octubre próximo, inclusiu, se procedirà al pagament de dita cantitat a compte contra'l cupó número 10, en les oficines d'aquesta Societat, Ronda de la Universitat, número 4, principal, de dèu a dotze, y a casa dels senyors F. Más Sardà y Fils, banquers, Rambla del Centre, 20, baixos, tots els dies feiners.—Barcelona 12 de setembre de 1908.—El secretari, Tomàs Riera y Sans.

Informació de Madrid

SERVEI DE "EL POBLE CATALÁ,,

9 matí

La prempsa madrilenya

"El Imparcial",

Rebutja les acusacions de «La Epoca» sobre si's rectificava o no la política económica ab l'entrada den Gonzalez Besada al ministeri d'Hisenda.

Recorda actes y dits del senyor Besada dient que no abandonará la política a la que deu el seu prestigi. Creu que en Maura rectifica la seva política.

"El Liberal",

Comenta lo de la crisi dient que'l senyor Maura cedeix y transigeix a la més petita contradicció. Recorda diversos fets de la vida den Maura que comproven el seu assert.

"El País,,

Ocupantse de la professó de l'entrevista celebrada a Londres, creu que's devia consentir el que passegessin la sagrada forma, puig la manifestació hauria sigut un gran triomf pera la llibertat. Combat l'intransigencia dels luterans y comparantla ab la dels católics, creu que poden fer parella.

En altre article diu que sols ab algunes de les acusacions que ahir va formular en el miting de Barbieri el regidor senyor Largo Caballero, hi ha bastants més motius que hi hagué quan el senyor Dato va formar expedient a un altre Ajuntament molt menys culpable.

Avui hi ha més motiu que allavors pera aquella manifestació de la moralitat, en que va pendre part el senyor Maura.

El regidor republicá don Lluis Casanueva publica un article dient, entre altres coses, que'ls regidors socialistes fan ara una sorollosa campanya de moralitat buscant plataforma per acostarse les eleccions municipals.

Afegeix que ell, sense misteri, cara a cara, sense calumniar a ningú, contará moltes coses que passen a l'Ajuntament de Madrid, pera que l'opinió se n'enteri.

"L'A B C,,

Anuncía que pel vinent janer apareixerá a Madrid un nou diari de la nit, propietat a l'empresa de «A B C», editat per en Luca de Tena, sense color politic.

També editará un diari a la capital de Fransa, publicat en francés.

"La Correspondencia de España,,

Diu que'ls reis aniran a Barcelona la segona dezena d'octubre, estanthi els dies 13, 14, 15 y 16, coincidint la seva estada ab la del president de la República francesa. Les esquadres francesa y espanyola estaran a Barcelona el dia 12.

10 matí

"La Gaceta,,

Publica les següents disposicions:

Llei autorisant als ministres de Guerra y Marina pera concedir el bronzo necessari pera erigir a Jaén un monument de les batalles de les Navas de Tolosa y Bailén.

Llei autorisant al govern pera executar per compte de l'Estat les obres de canalisació del Manzanares.

R. O., referent an aquest assumpte y concurs pera la presentació de projectes.

R. D. declarant acabant les sessions de Corts en la present llegislatura y disposant que les Corts se reuneixin a la capital de la monarquia el dia 12 d'octubre proppvinent.

Reials ordes aprovatories dels contractes otorgats a Barcelona pera l'arrendament de locals ab desti a les oficines y dependencies de les seccions de vigilancia dels districtes de les Dressanes y de l'Audiencia.

R. O. habilitant el camí que desde Coll de Morunys conduéix a Rocabruna y Coll de Puigmal a la vila de Camprodon (Girona) pera l'importació de carbó y fustes sense obrar.

Altra habilitant el punt denominat Cala de Llansá (Girona), pera embarc y desembarc de fruites del pais.

12 matí

Abordatge

Cádiz.—En el cap Sant Vicens, el vapor portugués «Z. Bernida» va topar ab la fragata noruega «Dacri» que venia d'Anglaterra.

La fragata degué anar a Cádiz pera sofrir reparacions.

1 tarda

Les "capeas,,

Malgrat les disposicions ministerials, se celebren «capeas», fentsen tres a Navalcarnero que han ocasionat cinc ferits.

3 tarda

La crisi parcial

A Governació han confirmat la noticia d'haver jurat el càrrec, a San Sebastián, avui, al mitgdia, els senyors Besada y Sánchez Guerra, com a ministres d'Hisenda y Foment, respectivament.

Així que s'ha tingut a Madrid la noticia han comensat a barrejarse noms pera alts càrrecs.

Es segur que'l senyor Espada deixa la subsecretaria d'Hisenda, a la qual anirá el senyor Andrade, home de la major confiansa del senyor Besada, al qual ha seguit en tots els ministeris que aquest ha desempenyat.

Se diu que al senyor Espada se li oferirá, com a compensació, la direcció de Obres públiques, peró són més els que creuen que an aquest lloc hi anirá'l senyor Lombardero.

Pera'l govern del Banc d'Espanya, càrrec que deixa vagant el senyor Sánchez Guerra, s'indica al conseller de dit establiment de crédit senyor Rollan.

Hem preguntat al senyor La Cierva sobre la verosimilitut d'aquestes combinacions, y ens ha dit que no sab res y que no será fácil saberho mentres no arribin a Madrid els senyors Besada y Sánchez Guerra, que són els que han de fer els nomenaments.

Els dos nous ministres arribaran demá a Madrid y se creu que la mateixa tarda anirá el senyor Besada a Pontevedra, en atenció al delicat estat de salut de la seva senyora, que aviat donará a llum.

San Sebastián.—Aquest matí esperaven al senyor González Besada a l'estació, els senyors Maura, Allende Salazar, Sánchez Guerra y les autoritats.

El senyor Maura, al baixar del vagó el senyor Besada, li ha donat una abrassada carinyosa.

Els ministres aqui residents han celebrat una detinguda conferencia ab el senyor Sánchez Guerra y moments després, aquest y el senyor Besada pujaven a Miramar d'uniforme, pera jurar el càrrec de ministres de Foment y Hisenda respectivament.

Sembla confirmarse que'l senyor García Alix será governador del Banc d'Espanya, en substitució del senyor Sánchez Guerra.

4 tarda

Els ports d'Africa

La «Gaceta» publicará aviat una R. O. aprovant l'acta de la sessió de les Juntes d'obres del port de Melilla y Xafarines, en la que s'acordá emetre, ab la garantia del govern, 8,558 obligacions al portador de 500 pessetes cada una y a l'interés anyal del 6 per 100.

Carreteres de Catalunya

S'ha disposat que s'efectuin per administració els acopis de pedra pera la conservació de les carreteres de Manresa a Girona y de Lleida a Tarragona en els trossos corresponents a les provincies de Girona y Tarragona.

DEL TERRORISME

Saragossa.—S'han fet varies recerques sobre l'estada aqui den Melich, sense cap resultat.

6'30 tarda

La pena de mort

Segons un rumor autorisat, sembla que será executat el reu Climent Roldan y que aprofitant l'estar el cadafalc será executat també'l tramviari que va assassinar al guarda de l'estació del tramvia de Carabanchel.

En Cervera

Avui ha arribat a Madrid el general Cervera, peró no ha fet la seva presentació oficial al ministre de Marina.

Demá se possessionará de la presidencia de la Junta Consultiva.

La "Nautilus,,

Ha arribat a Coke la corbeta «Nautilus», escola de guardes marines espanyols.

Espanya y el Marroc

Barcos de guerra

Tánger.—Ha arribat el creuer «Carlos V».

El «Numancia» ha sortit cap a Cádiz pera proveirse d'aigua y carbó.

La nota a les potencies

San Sebastian.—Per informes fidedignes se creu que avui s'entregará la nota franc-espanyola a les potencies signataries de l'Acta d'Algeciras.

Dita nota será entregada en les respectives capitals pels representants de Fransa y Espanya.

—S'ha fet pública pel ministre d'Estat la nota anunciada.

Diu que la qüestió del regoneixement del nou Maghsemi deu ferse d'acord ab els principis sobre'ls que s'ha mantingut l'acord de les potencies segons la conferencia d'Algeciras.

Espanya y Fransa han conservat y conservan pels seus interessos en aquell imperi la facultat de representar als demés governs, y en aquest sentit accentaran el nou govern baix aquestes condicions.

Prestació de garanties comuns a tots els extrangers.

Confirmació del nou soldá de l'acta de Algeciras y de les mesures preses pera realisarla, així com els drets otorgats y conferits a Fransa y Espanya pera evitar el contraband d'armes per mar.

Confirmació dels demés tractats y compromisos contrets ab les potencies o ab relació a particulars.

Aceptació dels deutes del Maghzem y regoneixement ulterior dels adquirits ab particulars.

Confirmació de totes les atribucions derivades de l'Acta d'Algeciras, y pagament de les indemnisacions després dels successos de Casablanca, regoneixentse el nou soldá responsable del pago d'elles.

Desautorisació de la fórmula de guerra santa per medi de lletres sherifianes a les ciutats y tribus.

Adoptament de les necessaries mesures de seguretat en ports y camins.

Ateses aquestes garanties podrá ésser regonegut oficialment el nou Soldá, conservant cada potencia'l dret de resoldre les seves qüestions.

S'exposa la conveniencia de que'l nou Soldá dongui una pensió honrosa al destronat Abd-el-Aziz y se recomana que les noves autoritats sigan imparcials ab els partidaris del soldá vensut.

(De 1 a 3 matinada)

Governador del Banc

El senyor Garcia Alix ha acceptat el càrrec de governador del Banc d'Espanya que'l senyor Maura li ha ofert aquest matí a San Sebastián y que estava vagant per haver sigut nomenat ministre de Foment el senyor Sánchez Guerra.

A la memoria de Salvoechea

Cádiz.—Les societats obreres commemoraran l'aniversari de la Revolució de setembre colocant una lápida en la casa ont va naixer y viure don Fermí Salvoechea.

Empréstit municipal

Cádiz.—L'Ajuntament se proposa negociar un empréstit pera fer importants millores en la ciutat.

El president de l'Audiencia

Santander.—Ha sortit cap a Barcelona el president de l'Audencia Territorial don Bonaventura Muñoz.

De l'obertura de tribunals

El ministre de Gracia y Justicia, marqués de Figueroa, no presidirá demá l'acte d'obertura de tribunals com venia succeint.

El presidirá el president del Tribunal Suprém, senyor Martinez del Campo, qui llegirá'l discurs corresponent.

També llegirá un discurs, precedit de la memoria reglamentaria, el fiscal del Suprém, senyor Ugarte.

Contra la costum, ja tradicional, de facilitar a la prempsa els discursos que se han de llegir en l'obertura de tribunals, aquest any el senyor Ugarte ha ordenat que del seu discurs no se'n faciliti cap exemplar fins després que ell n'hagi donat lectura.

Això aumenta l'espectació entre la gent de toga, sobre'l tema que desenrotllará el senyor Ugarte y que segurament será objecte de vius comentaris.

Ha arribat a Madrid el president del Tribunal Suprem, senyor Martinez del Campo, que demá presidirá la solemne obertura de Tribunals, llegint la memoria corresponent y altra memoria el fiscal senyor Ugarte.

La foradada de Canfranc

Jaca. — Han arribat els enginyers senyors Calderón y Bastianelli, representants de la societat que ha pres al seu càrrec la construcció de la foradada de Canfranc per trespás que li ha fet la Societat Catalana de Crédit.

Les obres comensaran aviat, probablement el dilluns de la setmana entrant.

Han arribat bastants materials pera els treballs preliminars y ha comensat el reclutament d'obrers pera'ls mateixos.

Obres teatrals

Madrid.—L'obra den Galdós que s'estrenará aquesta temporada a Lara, se titula «Pedro Minyo» y és barreja de cómic y sentimental.

Santander.—En Joaquim Dicenta, que estiueja a San Vicente de la Barquera, ha llegit davant d'alguns amics la llegenda dramática en tres actes «Ramón Lull» que s'estrenará la próxima temporada a Madrid.

Sobre'l mateix assumpte en Dicenta va estrenar una ópera, ab música del mestre Villa, al Líric de Madrid; peró les correccions han sigut tantes que l'obra ha quedat completament nova.

Accident

Jaca.—L'automóbil del servei de Pamplona, Tiernas y Jaca, que anava a 80 kilómetres per hora, va volcar a l'arribar al port de Lumbrer, destrossantse.

Hi han set passatgers ferits y s'ha detingut al mecánic.

Treballant el bloc

Castropol.—S'ha celebrat el segon banquet de propaganda del bloc lliberal asturiá.

D. Melquiades Alvarez va callar el programa, puig a indicacions de la comissió que'l va rebre po's va atrevir a tractar de la qüestió religiosa, combatent sols el caciquisme.

S'ha celebrat altre acte a Vega de Rivadeo.

La Cort d'estiu

De San Sebastián

Els nous ministres

Al sortir el senyor Maura del Palau, després de firmar el rei la convocatoria de les Corts pera'l 12 d'octubre, se va mostrar molt reservat.

A les dèu de la nit va conferenciar ab el senyor Sànchez Guerra, assegurantse que li va encarregar la cartera de Foment.

Quan se resolgui la crisi el quefe del Govern marxarà al balneari de Cosconte, ont se troba la seva senyora.

—Ha arribat de Madrid el senyor Gonzàlez Besada, conferenciant ab el senyor Maura.

A dos quarts de dotze pujaren al palau pera jurar les carteres, el senyor Besada la d'Hisenda y el senyor Sànchez Guerra la de Foment.

Ab el ràpid marxaran a Madrid a possessionarse dels càrrecs.

El senyor Sànchez Guerra ha dit als periodistes que fins que va rebre anit la carta que li va dirigir el senyor Maura, no tenia idea de que anés a ocupar la cartera de Foment.

Ha manifestat que no tenia plan pera desenrotllar en el seu nou càrrec, no fent res més que ajudar a portar la nau de l'Estat. En el Parlament, afegí, he discutit assumptes de Foment, més no tinc decidit encara lo que faré.

Digué que no sabia qui ocuparà el seu lloc de governador del Banc d'Espanya, però que ho sabrà al tornar del Palau.

No ha resolt res sobre lo de l'alt personal, cosa que farà demà a l'anar cap a Madrid.

En la jura ha fet de notari major del Regne el senyor Maura. Un cop feta, el senyor Maura y els nous ministres s'han quedat a esmorsar a Miramar.

El president marxará demá a Cosconte.

La jura

A les dotze han anat a Miramar els senyors Maura, Besada y Sànchez Guerra.

El rei firmà els decrets admetent la dimissió del senyor Sànchez Bustillo, per malalt, y nomenant pera Hisenda al senyor Besada y pera la vagant de Foment al senyor Sànchez Guerra.

Després se feu la jura dels càrrecs.

En Gonzàlez Besada diu que vol vigorisar els ingressos y fomentar en lo possible la riquesa pública.

Conferencies

El dia d'avui ha sigut molt animat en assumptes polítics.

En les oficines del ministeri d'Estat, el senyor Maura ha celebrat diverses conferencies.

El senyor Maura y el rei celebraren una entrevista que durà una hora.

El marquès de Pidal ha conferenciat ab el quefe del Govern.

També ha conferenciat ab ell el senyor Allende Salazar y el senyor García Alix.

Ab el Sr. Maura ha celebrat també una entrevista de mitja hora el general López Domínguez, que després ha conversat ab el senyor Gonzàlez Besada.

Propòsits den Besada

El senyor Gonzàlez Besada se proposa donar en el ministeri d'Hisenda cooperació a les forses vives en les funcions del Govern, com ho ha fet en el ministeri de Foment.

Modificarà el projecte de pressupostos pera 1909 que havia presentat el senyor Sànchez Bustillo.

Un "consejillo,,

En la «terrasse» del ministeri d'Estat han celebrat un petit Consell els senyors Maura, Allende Salazar, Besada y Sánchez Guerra.

El senyor Besada ha dit que portava un plá complet de treballs al ministeri d'Hisenda, peró que per ara no volia que fos públic.

INFORMACIÓ DE CATALUNYA

Tarragona, 14, 2'45 tarda

Processos

Dimecres se veurà en l'Audiencia la causa per delicte de sedició contra 15 veins de Miranet. S'han cridat 14 testimonis.

Fins que s'acabi la causa referent a la catàstrofe de Riudecanyes no's farà el nou pont encarregat a la Maquinista Terrestre y Marítima.

Aquests tallers han de fer 25 ponts pera la linia de Valencia.

Informació de l'extranger

La professó de Londres

Londres.—El «Daily Graphic» se felicita de l'orde y dignitat que va dominar en la professó d'ahir però reprova la proibició de que en la professó hi figurés l'Eucaristia.

El «Standard» s'expressa també en el mateix sentit.

El «Daily Telegraph» censura duramente al Govern per haver proibit a darrera hora l'exposició de la Sagrada Hostia en la professó católica.

El «Morning Post» regoneix el brillant èxit de la manifestació religiosa, que demostra el prestigi católic, y també censura al Govern per haver proibit en l'últim moment l'exposició de les Sagrades Formes.

El «Daily Chronicle» deplora la proibició decretada pel Govern y creu que la tolerancia del públic hauria evitat els desordes.

El «Daily News» aprova l'aplicació de la llei, però hauria preferit que la tolerancia hagués sigut major.

Congrés socialista

Nuremberg.—Ha tingut lloc la obertura del Congrés socialista.

Hi assisteixen 400 delegats.

A la sessió inaugural hi han concorregut més de 15.000 persones.

Han sigut elegits presidents en Singer y en Dorn.

Vaga de mecanògrafs

Lille.—Els obrers d'imprempta s'han declarat en vaga convocant una assamblea de l'ofici ab motiu d'haver posat, l'amo d'una imprempta, a una dòna al servei de una màquina de compondre.

LO DEL MARROC

L'actitut d'Alemanya

Paris.—El canciller Bülow ha negat que Alemanya tinga tendencies agressives. Ha manifestat que l'imperi procurará per la pau evitant un conflicte, sense declararse per això pacifista.

Declaracions del Mennebi

Tánger.—El Mennebi ha dit que Mulei Hafid no té odi al seu germá Abd-el-Aziz.

Diu que castigará als quefes que tingan menys soldats dels corresponents a les cantitats que cobren.

El general Lyautey

Orán.—Ha embarcat cap a Fransa el general Lyantey.

Els indígenes de la part argelina diuen que si'ls hi fan fer servei militar se sublevaran, restant quiets si no se'ls obliga a això.

La nota franco espanyola

Paris.—En l'embaixada espanyola no han volgut dir res sobre la nota franc-espanyola.

Se sab que'l senyor León y Castillo la entregará personalment a M. Pichón.

L'actitut de Alemanya

Londres.—El canciller Bulow, interrogat per un redactor del «Standard», ha negat el perill alemany.

Ha afirmat que Alemanya no té tendencies agressives ni els propòsits y aspiracions que li atribueixen ab relació a Bagdad, Marroc, Xina y Asiria. Tot lo que s'ha dit sobre aquest particular són fantasies, com si s'atribuissin a l'Alemanya aspiracions a la lluna.

El canciller alemany no veu cap motiu pera dubtar de la lleal acceptació per part de Fransa de les responsabilitats de la conferencia d'Algecira; però declara que no seria menys perillós conceptuar als alemanys com a pacifistes a tota costa, que creurels belicosos a tota costa.

L'impresió obtinguda de l'entrevista pel redactor del «Standard», es que l'Alemanya procurará evitar conflictes, per desitg de pau, però sobre tot perquè l'execució del seu programa naval no està acabada.

—A «L'Echo de Paris» li diuen de Berlin que les reserves d'Alemanya no's refereixen a les reclamacions dirigides al Marroc, sinó al modo de realisarles.

En mulei Hafid

«Le Matin», en un telegrama de Tànger, diu que en Mulei Hafid en la carta dirigida al còs diplomàtic, fa ressaltar que accepta l'acta d'Algecira com a garantia de l'integritat del seu imperi.

Afegeix el corresponsal de «Le Matin» que El Menhebi ha repetit que en Mulei Hafid no té cap odi envers Abd-el Aziz.

La nota franco-espanyola

Berlin.—L'embaixador de Fransa y el encarregat de negocis d'Espanya han entregat successivament, en nom dels respectius governs, al secretari de Negocis extrangers d'Alemanya, una nota idèntica sobre la qüestió del Marroc.

Encara no's coneix el contingut de la nota, però's creu que serà'l mateix que varen publicar alguns diaris francesos y ja vàrem trasmetre.

Enterro de Mohamed Torres

Tànger.—Segons el ritual moresc s'ha fet l'enterro de Mohamed Torres.

Pel curs de la comitiva hi havia molta concorrencia.

El cadavre anava amortallat ab un llensol. Grupus de moros l'envoltaven recitant versículs del Coran.

A l'enterro hi anaven el Menhebi, el Guebbas, el Raisuli y altres significats personatges.

Darrera'l mort hi anaven gran nombre d'esclaus exhibint un lletrero en el que's consignava que per disposició del difunt quedaven lliures després de la seva mort.

Forses mores rendiren honors al cadavre presentant armes.

La lletra de Mulei Hafid

Tànger.—Ja's coneix la carta que Mulei Hafid dirigeix a les potencies.

Declara el nou soldà que accepta l'acta d'Algeciras y es trasmas vigens

Se manifesta disposat a liquidar els deutes pendents y demana apoi a les potencies pera realisarho, afirmant que complirà lo que promet.

La carta ha semblat sincera y no conté bravates. Ha sigut circulada a les legacions europees.

El fet de que Mulei Hafid demani l'apoi de les potencies fa creure que coneix quina és la situació del seu imperi y que está convensut de que sense elles res podria fer.

Informació de Catalunya

FALSET

Després del miting fet per la Federació Agrícola Catalana-Balear en la ciutat de Reus, ab assistencia de totes les autoritats agrícoles de Catalunya y moltes representacions de les demés regions d'Espanya, a fi de protestar de la vigent llei de alcools, per ser funesta a la viticultura espanyola, la Cambra agrícola de Falset y sa comarca enten que, si bé l'abolició de dita llei ha d'ésser un bon alivi pera la viticultura, no obstant ella per sí sola no resol per complet, ni molt menys, la situació gravíssima de la mateixa. Per això ha volgut pendre noves orientacions al objecte d'aixecar el crédit de nostres vins, fentos verdaderament acceptables als mercats consumidors.

Per lo tant, la Cambra agrícola de Falset, donant comensament a la tasca, va acordar solicitar de la dignissima Junta de la Cátedra Pere Grau, se li concedis vindre al senyor Director Quefe de la Estació Enológica de Reus, senyor Oliveres, a donar una conferencia desenrotllant el tema següent: «Medi de elaborar els nostres vins en la major perfecció, y creació y funcionament dels sindicats agrícols».

La Cátedra «Pere Grau», una de les fundacions més patriótiques de Catalunya, va respondre immediatament als desitjos de

la Cambra y el diumenge prop passat se va donar la conferencia dita, en el lloc d'aquella entitat y ab assistencia de nombrosa concorrencia d'agricultors.

El president de la Cambra, el jove advocat y distingit agricultor don Celestí Fernández, va fer la presentació del senyor Oliveras ab paraules de verdadera eloqüencia, exposant la necessitat de la ferma unió de tots els agricultors a fi de sortir victoriosos en la gran lluita que tenim que empendre. Afegí que's fa verdaderament necessari, que la nació sigui governada pels que paguen y treballen y jamai pels polítics d'ofici. Y per fí, que's devia anar a la sindicació pera la defensa de nostres vins.

S'aixecá després el senyor Oliveras, y ab paraula inspirada y persuasiva, demostrá que lo que devien fer els proprietaris abans que tot, era procurar la bona elaboració dels seus vins, fent unes bones fermentacions, tal com ensenya la ciencia, y procurar una sola classe: doncs és una gran vergonya que la bona classe de vins Priorats, se tinguin de vendre a preus tant irrisoris com succeeix avui.

Després va dir lo que eren els sindicats y els bons resultats que sempre han donat quan se va an ells ab bona fe y ferms desitjos, citant com a exemples les sindicacions d'Alella y la Rioja. Aconsellá que's fassin quant abans millor, perque després tal vegada seria tard, y un pais que se pot salvar y no ho fa, no mereix perdó de Déu ni dels homes. Va acabar dient que estava a la disposició incondicional de la Cambra y que continuant la tasca altre dia, estava convensut que's lograrien els desitjos de l'agricultor del Priorat.

Fou coronat el seu discurs ab un aplaudiment general, sorollós y entusiasta.

ESPLUGUES DEL LLOBREGAT

Heusaqui'l programa de les festes que ab motiu de la festa Major, tindran lloc al Centre «L'Avens», d'aquesta població, durant els dies 20 fins al 24 del corrent setembre:

Dia 20. A dos quarts de sis de la tarda s'inauguraran les festes ab una escullida audició que donará l'orfeó d'aquest centre dirigit per son mestre don Andreu Amat y Parera. La festa s'acabará cantant l'himne catalá «Els Segadors», arreglats pel senyor don Pau Pujol.

Dia 21: A dos quarts de nou de la nit, funció dramática en el teatre del mateix centre, posantse en escena «La Presentalla» en 3 actes y en prosa, original d'Apeles Mestres, y el xistós quadro líric «Permetim!...» desempenyades abdues produccions per joves socis aficionats y prenenthi part la distingida actriu cómica Angeles Guart y la dama jova Mercé Zamora.

Dia 22: A l'envelat que a cárrec de l'adornista senyor Vinyals s'ha aixecat en els jardins de l'«Avens», tindran lloc els següents balls: Expléndit ball de matí que comensará a dos quarts de 12. Ball de tarda, a les 5, y ball de nit, a les 10.

Dia 23: Ball de tarda, a les 5, y ball de nit, a les 10. Per dits balls está contractada la renomenada orquestra «Catalana Cendras», de Granollers, la que tocará sardanes alternades ab els demés balls.

Dia 24: A les 5 de la tarda, repartiment de premis a les noies que a judici de la comissió de senyores que constituexen el Jurat, s'han fet mereixedores als mateixos, ab motiu del concurs de labors. També hi haurá'l repartiment de premis als alumnes de la classe de dibuix.

Al teatre de «L'Avens» s'han pintat unes ben encertades decoracions de don Josep Escobedo, professor de dibuix d'aquesta Societat.

Donat l'entusiasme que ha despertat tant selecte programa, és d'esperar que será nombrosa la concorrencia que assistirá a dites festes.

Publicacions

«Ilustració Artística».—El darrer número conté nombrosos gravats referents a l'estada de don Alfons XIII a Londres, a la proclamació de Mulei Hafid a Tánger, als successos de Constantinopla, al concurs de natació celebrat a Barcelona, a l'inauguració de l'Escola de Policia establerta a nostra ciutat, a les práctiques d'enginyers militars celebrades a Guadalupe y al congrés católic celebrat a Dusseldorf. Ademés publica vistes de Biarritz y reproduccions de quadros y altres obres d'artistes célebres. En el text hi figura una revista hispano-americana de A. Beltran y Rózpide, un conte de Datin, ilustrat per Sardá, articles d'actualitat y la continuació de la novela de Grier «El heredero», ilustrada per Jacomb-Hood.

«Reglamento del segundo Congreso Africanista».—S'ha publicat en un follet els Reglaments d'aquest Congrés que's verificará a Saragossa.

«Guía Regional de Ferrocarriles».—Es petit follet de molta utilitat, que s'anirá publicant cada mes. El seu editor és el company de prempsa don Artur F. Bono.

«Progreso».—El darrer número d'aquesta competentíssima revista económica, publica'l següent extens sumari:

Liga Agrícola Nacional.—Bancos Industriales Regionales, por Pedro Estasén.—La escuadra inglesa en Barcelona.—De la política, por Miguel S. Oliver.—Orientaciones marítimas, por Félix Escalas.—Venezuela y Holanda: El imperialismo anglo-americano, por E. P. de M.—Industria nacional: Confección de blondas y encajes.—El progreso en Guatemala, por Ricardo Gómez Carrillo.—Oportunidad del segundo Congreso Africanista, por José Siljas. — Nuestro comercio exterior, por Fortunato Chavau. — Cortesía internacional: El crucero alemán «Victoria Luisa» durante su reciente visita á nuestro puerto. —Concurso de Artes industriales, Manifestación de Arte y Exposición Torras en la Escuela Industrial de Tarrasa.—Los capiteles románicos en Cataluña.—Villanueva y su proyectada Exposición Regional, por Félix Ballester.—A propósito de la Escuadra, por J. Palací Subirá.—Industria nacional: La fábrica de chocolates «La Sultana»; La casa M. C. Butsems y Fradera.—La actualidad en el extranjero.—Correo de América. — Notas de exportación. — Noticias generales. — Notas comerciales.—Adelantos é invenciones.

«La Escena Catalana».—Hem vist el número 102 d'aquesta acreditada publicació teatral.

«La Cataluña».—Aquesta setmana publica articles de Montllor y Rodó, E. Vallés, Ribera y Rovira, Rodriguez Codolá, etc., ad m s d'extensa informació y comentaris polítics.

«Profiláxis de la tuberculósis», Memoria. —El doctor don Francisco Montañà y Santamaria, que fou un dels deixebles més distingits de la nostra Facultat de Medicina, essent premiat per la Reial Academia de nostra ciutat, ha publicat aquesta Memoria, que escullí com a tèsi doctoral y meresqué la calificació de sobressortint pel tribunal calificador.

ESPECTACLES

TEATRE PRINCIPAL. — Inauguració de la temporada d'hivern. Dissabte, dia 19, a les nou del vespre, estrena de la rondalla popular de la Alsacia, en tres actes, d'Erckmann Chatrian, «Els picarols». Títuls dels actes: Primer, La vetlla de Nadal; segon, Els picarols tornen a sonar»; tercer, El somni del burgmestre. Tres decoracions noves dels escenògrafs senyors Brunet y Pous, y estrena de la comedia en un acte, de Lluís Forest, «Dia de pluja», posades en escena pel primer actor y director Enric Giménez.

Se despatxa a Comptaduria per les cinc primeres funcions de dissabte, diumenge y dilluns, tarda y nit. Queda obert l'abonament.

TEATRE TIVOLI. — Companyia de sarsuela. — Avui, dimars, a les set. Gran vermouht. — «El perro chico». Nit, a les nou. Dia de Moda. Programa selecte. Primer, «La suerte loca»; segon, «Bohemios», debutant la notable contralt d'òpera, Juanita Parés y prenenthi part el tenor Marcelo Rosal. L'orquestra dirigida pel mestre Pérez Cabrero; tercer, l'obra del dia, «Las bribonas». Butaca ab entrada, 1'50; entrada, 0'50.

Demà, a les set, «El pollo Tejada»,

En assaig, «La Muñeca» y «Subasta nacional».

Dijous, gran matinée. «Bohemios» y «Las Bribonas».

TEATRE DE NOVETATS.—El local de moda y el més còmodo de Barcelona.—Gran cinematògraf y atraccions. Avui, dimars, sessions contínues de dos quarts de sis a vuit de la tarda y de dos quarts de dèu a dos quarts d'una de la nit. Entrada y localitat, 25 cènts.

Dimecres, debut del clown «Diavolo».

Tots els dies, «El rei de los detectives».

TEATRE CÒMIC. —Gran Companyia còmic-lírica, la millor y més nombrosa que s'ha vist al Paralel.—Avui, dimars, 15 setembre. Tarda, a les dinc, doble. Primer, «El chaleco blanco»; segon, «Las bribonas». Nit, a les nou, especial. Primer, «San Juan de Luz»; segon, «La Cañamonera»; tercer,

Las bribonas

Dimecres, benefici de l'aplaudida característica, Pepeta Cómez.

TEATRE TRIOMF.—Funcions pera avui, dimars. Tarda a tres quarts de set, «El dia de Corpus». Nit, a un quart de dèu, especial, benefici de la genial artista Vicentina Silvestre, «La guerra Santa».

Demà, dimecres, «El relámpago», pel tenor don Jaume Casañas.

TEATRE SORIANO.—El més concorregut y popular de Barcelona, preus exageradament económics; avui, dimars, dia 15, «Antonio el barquero», de grandiós èxit per la celebrada troupe Ibañez y Rodriguez—Exit colossal de les grandioses atraccions célebres a Europa y noves a Espanya. — Càmara, Eduarninis, The Ervins, Mme. Clotilde, Wolssi, 4 Villars; Fassy y Lola.

GRAN FRONTÓ COMTAL. — Gran partit pera avui.—Entrada, 1'50 pessetes.—Butaca canxa, 2 pessetes.

SPORTMEN'S PARK. — Saló de Sant Joan. El local més fresc y més cómodo de Barcelona. Ballons tournants. Kegelbahn. Barques voladores Tir al blanc. Café restaurant. Sardanes els dijous, dissabtes y vigilies de festa a la nit y dies de festa a la tarda y a la nit, per la notable cobla «La Principal Barcelonina» y la Principal de Badalona».

Restaurant Moritz JARDÍ. — Totes les nits, concert.

Cinematògrafs

SALA MERCÈ.—Gran èxit de la famosa pelícola «Nick-Cartor»; el Rei dels detectius iankis; «El guarda agulles»; «Jardins de París»; Un promès molt ocupat» y altres estrenes. Gran èxit de LES GRUTES.

OBSERVACIONS ATMOSFERIQUES

L'Observatori Meteorològic de l'Universitat anotà ahir els següents datos:

Hores de observació	Barómetro al nivell mar	Temperat. al l'ombra	Direcció del vent	Humitat relativa	Classe de núvols	Quantitat de núvol
9 m.	771'10	20'0	ENE	68	CK	0'5
3 t.	769'71	22'1	S E			0'4

En las 24 hores	Temperatura Máxima		Temperatura Mínima		Velocit. del vent	Aigua evaporada	Pluja en millim.
	Sol.	34'4	Omb	13'8	143	3'52	00'00
	Omb.	23'0	Refl.	13'6			

Sortida del sol: 5 h. 31 m.—Se pon: 6 h. 1 m.
Sortida de la lluna, 12 h. 8 m. — Se pon: 2 h. 37 m.
Lluna plena.—Quart minvant el 17.

Imprempta y estereotipia, Fortuny, 2. ter.

Fenol Comeleran

Es el millor desinfectant, anti-epidèmic, anti-hemorràgic, cauterisador y insecticida. El preservatiu més eficàs

CÓLERA • FEBRE GROGA • TIFUS Y VEROLA

Cura desseguida les cremades, ferides, perellons, varisses, sarna, brians, picades, mossegades, mal de caixal, etc. Vegis el llibre que acompanya a cada ampolla. Se ven en totes les farmacies y drogueries.

Dipósit: Central J. URIACH Y COMPANYIA, Moncada, 20

CURA RÁPIDA y ECONÓMICA de

Venéreo

SÍFILIS, FLUJO BLANCO, HERPES, MATRIZ, PURGACIONES aunque sean crónicas y dadas por incurables, con el método infalible PARADELL.

22 años de práctica lo atestiguan

CONSULTA GRATIS de 10 á 1 y de 5 á 8

Conde Asalto, 28, farmacia (frente a la calle de Guardia).--BARCELONA

Herpes (Brians)

La pomada y essencia antiherpéticas de Betts, preparades per Borrell, curen d'una manera prodigiosa els brians y demés malalties de la pell per inveterades que siguin. Són tan grans las virtuts d'aquesta pomada, que s'han curat moltes persones que tenien molt arraigats els brians y que cada istiu tenen de pendre banys y aigües sulfuroses sense lograr curarsa.

Unich dipósit: Farmacia de Borrell, Comte del Assalt, núm. 52 (cantonada al carrer de Sant Ramon).

E. MICHEL PROFESSOR D'IDIOMES. De retorn de l'extranger, torna a encarregarse de les seves lliçons. Francès, anglès, alemany y comers per professors práctics. Canuda, núm. 11, primer.

¡OJO! Centre de compres y vendes de mobles de totes classes y pisos esters. Petritxol, 11 y Canuda, 13.

La Conciencia

Mobles de A. Diral

Exposició permanent de dormitoris, menjadors, despatxos, salons, etc.

Demàninse en totes parts les plomes marca LEONARDT. — SÓN LES MILLORS. — Especialitat en plomes de punta hemisférica, patentades, que no esgarrapen ni s'enganxen en el paper. — Representant: J. PALAU RIBES, Diputació, 342.

LES DOCUMENTS DU PROGRÈS

REVISTA INTERNACIONAL

En el fascicle d'agost publica informacions molt documentades sobre'l moviment social en l'univers. Conté un curiosíssim article de M. Rigola secretari de la C. G. T. d'Italia sobre la recent vaga general de Parma (Italia). M. Rigola malgrat la seva situació oficial en el moviment obrer, critica cruament y sincerament els medis empleats.

Són remarcables també els articles de MM. Toulouse: *Que faire des anti-sociaux*: C. Malato: *Races mourantes et prolétariat naissant*: Lodeboer: *Navigation aérienne*: R. Hennig: *Les expéditions récentes au pole nord*: C. Mauclair *Les nouveaux mouvements dans l'art actuel*, y les cròniques corresponents.

Es una especialitat dels «Documents du Progrès», reunir a autors de tendencies totalment oposades, els quals parlen dels varitats problemes que apassionen a la opinió pública. Sempre presenta noves vistes sobre'l progrés de la humanitat.

SE SUSCRIU EN AQUESTA ADMINISTRACIÓ

UN ANY, PTES. 15.—UN NÚMERO. PTES. 2

SOCIEDAD FARMACÉUTICA ESPAÑOLA

Especialitats del Dr. Formiguera

VERITABLE MAGNESIA EFERVESCENT

del Dr. FORMIGUERA

Curació radical de les afeccions de l'estómac, irritacions dels budells, bascques, mals de cap, mareig, acedies, flato, perdua de gana, indisposicions degudes excessos comesos al menjar o en les begudes, y tota mena de malalties procedents de desarreglos de l'aparell digestiu.

Exigeixi en totes les preparacions del Dr. Formiguera, ademés del nom de l'autor, el títol de «Sociedad Farmacéutica Española»

De venda a totes les bones Farmacies, Drogueries y Dipósits d'específics d'Espanya

OFICINES: Ronda de Sant Pere, núm. 4.—BARCELONA

LA PERMANENT

Mobles baratos de totes classes

7, Plassa Universitat, 7

ESPECIALITAT EN LLITS

Aquesta casa desde l'any 1895 té establert el sistema de no embarcar ni facturar cap gènero que no estigui abonat el seu import.

ESQUELES

MORTUORIES

Se n'admeten en la imprempta d'aquest diari, fins a dos quarts de tres de la matinada.

TELEFON 2,298

FORA PEL MOIXI!

Els POLVOS COSMÉTICS DE FRANC treuen en pocs minuts el pel de qualsevol part del cos, mata ses arrels y no torna a sortir. No irrita'l cutis. Aquest depilatori es utilissim a les senyores que tinguin pél moixi (vello) a la cara y brassos, pera que aixi pugan destraldo UN POT, 2'50 pesetes. S'envia certificat per correus si per endavant se remeten 2'50 pessetes en Ilibransa de Giro Mútuo en segells de correu.

FARMACIA BORRELL

COMTE DEL ASSALT (CARRER NOU) 52, BARCELONA

COLECCIONISTES DE POSTALS!!

Els albums

LA UNIVERSELLE

són els millors

Els vómits, cor agre, ardors, inapetencies, pesadesa, bilis y dolors de l'estómac, cintura y esquena, etc., desapareixen al següent dia d'usar el

Estómago Artificial

o Polvos del Dr. Kuntz

Desapareixen en tres dies les dispepsies, gastralgies y catarros gàstrics, com ho certifiquen milers de curats.

De venda en totes les farmacies y drogueries y en el dipósit de La Rambla de les Flors, número 1

BOTLLETÍ COMERCIAL

Moviment de Borsa

14 setembre de 1908

Tranzaccions

Ab alguna animació ha transcorregut la contractació d'aquest matí al Casino Mercantil. Els valors cotisats, després de donar algunes modificacions, passaven a la tanca:

L'Interior, a 84'65; els Nords, a 79'50, els Alacants a 97'35 y les Orenses a 30'20.

Al comensar la contractació a la tarda en nostre mercat de valors, tant la Renda com les accions carrilaires ab l'ajuda de les plasses reguladores han pogut debutar ab el benefici d'algun terreny. Més, com que al avensarse la sessió han senyalat les indicades plasses el retrocés d'alguns francs, han perdut tant els Nords com els Alacants, el benefici que de bon principi havien aconseguit. També l'Interior ha reculat quelcom.

Els curs seguit fins a les quatre de la tarda, és:

L'Interior ha comensat a 84'72, ha reculat a 84'66 y ha tancat a 84'67.

No s'ha cotisat l'Amortisable 4 ni 5 o|o fi de mes.

Els Nords, comensen a 79'70, pugen fins a 79'80 y acaben a 79'60.

Els Alacants de 97'70 cauen després de donar algunes modificacions a 97'30.

Les Orenses passen de 30'30 a 30'05.

El Colonial s'ha cotisat a 75'25.

El Crèdit Mercantil, a 53.

Les Catalanes, a 17'62.

En obligacions al comptat s'ha operat: Almanses del 3 per cent, a 78'00; del 5, a 10 '50; Segovies, a 106'35 St. Joan les Abadeses, a 79'75; Alacants del 4, a 9 '00; del 2 1|4, a 50'25; de la Serie B, a 104'00; Roda a Reus, a 57'25; Orenses, a 54'65, y Canal d'Urgell, a 00'00.

Els francs s'han cotisat a 11'95 y les lliures esterlines a 28'13.

A darrera hora de la tarda, quedaven: l'Interior a 83'65, els Nords a 79'50, els Alacants a 97'15 y les Orenses a 00'00.

BORSA DE BARCELONA

COTISACIÓ OFICIAL

	Obertura	Dinar	Paper
Fondos públics			
Londres 90 dies	27'92	27'91	00'00
Londres xec	28'15	00'00	28'13
Paris xec	12 05	00'00	11'95
Madrid y plasses banc bles 1 id. V	0'00	0'00	0'00
Deute Interior 4 o|o fimes.	84'875	84'85	84'85
Deute Inter. comp. S. A 4 o|o	87 00	00'00	00'00
Deute Inter. comp. S. B 4 o|o	88'[illegible]	00'00	00'00
Deute Inter. comp. S. C 4 o|o	00'00	00'00	00'00
Deute Inter. comp. S. D 4 o|o	00'00	00'00	00'00
Deute Inter. comp S. E 4 o|o	0 '00	00'00	00'00
Deute Inter. en dites S 4 o|o	00'00	00'00	00'00
Deute Amortitzable S. A.	10 '00	000'00	000'00
» » S. B.	000'00	000'00	000'00
» » S. C.	101'50	000'00	000'00
Emprestit municipal 4 1|2 o|o	00'00	00'00	00'00
Emprestit mun. Ter. maig 1908 y mes 1904 4 1|2	0'00	00'00	0'00
Emprestit munic. 1900-1907, séries A. B. C. D.	99 85	99 75	100 00
Emprestit munic. Bonos Ref.	00 00	98 00	98 25
Obligacions al comptat			
F. C. Nord Vill-Iba S.	000'00	106'35	106'65
F. C. ex. Almansa a Valencia y Tarr gona	106 50	106'35	106'66
F. C. Huesca a Fr nolay altres líneas (4 o|o)	97'15	97'00	97 25
F. C. y M n s Sant Joan de l'Abad (3 o|o)	00'00	7 '75	80'00
F. C Tarr gona B rce cns y Franci. (3 1|4 o|o)	58 25	58'25	58'50
e nt ts petitas	00'00	00'00	00'00
F. C. y Orense a Vigo	00'00	54'65	54'85
cantit. ts petitas	00'00	00'00	00'00
F. C. M. a C y O. d'Esp nya.	000'00	10 '00	105'40
F. C M. a C. y O d'Espanya.	00'00	92'75	92'25
Comp G de T.	5'00	00'00	00'00
Comp. Bars. d'Ges.	000'00	103'40	104' 0
» » »	9 '00	00'00	00'00
Societat G. de Aigues de B.	00'00	00'00	0.'00
Comp Gral. Ts Fs.	98'75	98'75	99'00
S. gl. . d'Espanya núm. 1 al 108,000	00'00	104'25	101'75
«La Catalan», C. de O. y T.	00'00	00'00	00'00
C. A. «El Tibidabo»	000'00	99'00	100'00
Accions fi de mes			
Banc Hispà-Colonial	175'00	000'00	000'00
Catalana General de Crèdit.	00'00	00'00	00'00
F. C. Medina a Z. O. V.	30'15	30'15	30'20
F. C. N. d'Espanya	79'20	79'10	79'20
» Madrid, Saragossa a Alacant	97'20	97'10	97'20
Accions al comptat			
S. G. T., 1 al 3,000 y 4,001 al 7,000 ln. 25 p.	000'00	000'00	000'00
C. F. de T. Preferents	101'50	000'00	000'00
Societat Hullera Esp nyola	000'00	000'00	000'00

BORSÍ DEL MATÍ

Informació de la casa Más Sardá, Rambla del Mitj, 20

	Obre	Tanca
Interior fi mes	84'[illegible]7	84'05
Alacants »	97 30	97'35
Nords »	79'30	78'50
Orenses »	00'00	30'20
Colonials »	00'00	00'00

CAMBI DE MONEDES

Informació de la casa Más Sardá, Rambla del Mitj, 22

A fonso	11'50	per 100
Isabel	14'50	» »
Unses	11'50	» »
Or de 4 duros	14'00	» »
Or de 2 y 1 duro	5'00	» »
Dollars	14'50	» »
Francs	1 '0	» »
Marcs	137'50	» »
Lliures esterlines	27'90	pesas

Plassa de Barcelona

CAFÈS Y SUCRES

Informació de la casa E. Gassert, Princesa, 54

Hamburg 14 setembre

Sucre (Base 88 per 100)	Obre	Tanca
Setembre	19'50	00'00
Octubre-Desembre	19'40	00'00
Janer-Mars	19'70	00'00
Maig	20'00	00'00
Agost	20 30	00 00

El Havre 14 setembre

Café (good average)	Obre	Tanca
Desembre	4 '75	4 '25
Mars	40'50	40'00
Maig	3 '50	3 00
Juliol	39'25	38'75

Sostingut

Nova-York 14 setembre

Café (Tipu nú m. 7)	Obre	Tanca
Desembre	0'00	0'00
Mars	0'00	0'00
Maig	0'00	0'00
Juliol	0'00	0'00

Sostingut

Paris 14 setembre

Sucre (núm. 3)	Obre	Tanca
Abril	00 00	00'00
Juny	00'00	00'00
Setembre	2 '57	00 00
4 Octubre	28'62	00'00

Calma

Londres 14 setembre

Sucre (Base 33 per 100)	Obre	Tanca
Oct Dbre	9|7 1|2	9|7 0 0
Juny	9|11 0|0	9|10 3|4
Maig		

Sostingut

COTONS

Informació del Centro Algodonero de Barcelona.

Liverpool 14 setembre

	Anterior Tancà	Anterior Obre	Avui 12'15	Avui Tanca
Disponible	5'44	0 00	5'46	0'00
Setembre	5'07	5'04	5'04	5'04
Setembre-Octubre	4'86	4 82	0'00	4'81
Octubre-Novembre	4 80	4'77	4 76	4'75
Janer-Febrer	4'73	4 69	4 69	4'68
Mars-Abril	4 76	4'73	0'00	4'71

Nova York 14 setembre

	Anterior Tancà	Anterior Obre	Avui 2 m. Cel	Avui
Disp.	9'40	0'00	0'00	
Sep.	8'75	0 00	0'00	
Oct.	8'80	8'76	8'76	
Des.	8 61	0'00	0'00	
Jan.	8'51	8'49	8'51	
Mars	8'57	8'55	8'55	
Maig	8'62	0'00	0 00	

Sostingut.

Nova Orleans 14 setembre

	Anterior Tancà	Avui Obre
Disponible	9'[illegible]16	00'00
Setembre	8'85	0 00
Octubre	8'73	8'67
Desembre	8'61	0 00
Janer	8 56	8'60
Mars	8 [illegible]2	0 00

Sostingut

Arribades als ports dels Estats Units. —21,000 balas contra 19,000 al mateix dia de l'any passat.

Alemandria 14 setembre

	Anterior Obri	Avui Obra
Novembre	15 7 32	15 7 32
Janer	15 7,16	15 6,16

Sostingut

OLIS D'OLIVA

Informació de la casa J. Rezón

Dia 14 setembre

Andalús, de 29 o|o a 30 o|o; Urgell, de 31 a 32; Ribera d'Ebre, de 30 a 31; Aragó, de 33 a 34 o|o

Preus per duros la carrega de 115 kilograms fora consums:

Arribades pels molls y estacions el dia 13 setembre: Estació del Bogatell, 420 càrregues.

Olis refinats en caixes de 6 cantis de 4 litres.—Regás Extra verge, a 7'50 pessetes cadi cant; Id. superil, a 6'50 id. id. id.; La Trompeta, a 6 id. id. id.

Moviment del port

14 de setembre

En el dia d'ahir entraren les següents naus:

De Ciudadela, pailebot «Flor de Mar», ab càrrega general y 11 passatgers.

D'Amberes, vapor belga «Congo», ab càrrega general.

De Nueva Orleans, vapor «Catalina», ab càrrega general y 48 passatgers.

De Palma, vapor «Balear», ab càrrega general y 78 passatgers.

De Galveston, vapor austriac «Imere», ab cotó.

D'Avilés, vapor «Jardinero», ab 3,948 tonelades de carbó.

De Cardiff, vapor «Valle», ab carbó.

De Buenos Aires, vapor uruguaià «Brasileño» ab càrrega general y 42 passatgers.

D'Alacant, vapor «Cabo Trafalgar», ab càrrega general y 5 passatgers.

De Vinaroz, vapor «Ampurdanès», ab càrrega general.

De Liverpool, vapor «María», ab càrrega general y 5 passatgers.

De Valencia, vapor «Vicente Ferrer», ab càrrega general y 488 passatgers.

De Bona, bergantí goleta italià, ab fosfat.

De la mar, vapor de pesca «Avispa», ab 16,000 kilos de peix fresc.

De la mar, vapor de pesca «Lord Rsberts» 5,000 kilos de peix fresc.

De Valencia, vapor «Vicente Sanz», ab càrrega general y 16 passatgers.

De Roses, vapor «Nuevo Ampurdanès», ab càrrega general.

De Gandía, vapor «Federico», ab càrrega general y 41 passatgers.

De Nova York, vapor alemany «Erika», ab càrrega general.

De Castelló, vapor «Numancia», ab càrrega general y 51 passatgers.

De Fiume, vapor austriac «Ledere Sander», ab càrrega general y 4 passatgers.

D'Hamburg, vapor anglès «Campeador», ab càrrega general.

De Mahó, vapor «Monte Toro, ab càrrega general y 185 passatgers:

En el mateix temps foren despatxades:

Pera Terranova; corbeta «Estrella».
Pera Denia, vapor danès «Asger Ryg».
Pera Palma, vapor «Lulio».
Pera Mazarrón, pailebot «Lince».
Pera Sant Feliu, bergantí «Río Piedra».
Pera Sevilla, vapor «Andalucía».
Pera Valencia, vapors «Vicente Sanz» y «Lederer Sander».
Pera Gandía, vapor alemany «Martha».
Pera Marsella, vapor «Cabo Trafalgar».
Pera Palma, vapor «Balear».

F. MAS SARDA Y FILLS

RAMBLA DEL CENTRE, 20.-BARCELONA

Negociem els cupons dels Deutes 4 o|o Amortisable, 4 o|o Interior, Municipals y Ferrocarrils, venciment primer d'octubre pròxim.